

Briuselis, 2020 m. gruodžio 18 d.
(OR. en)

14262/20

Tarpinstitucinė byla:
2020/0365 (COD)

PROCIV 105	ECOFIN 1182
JAI 1132	ENV 832
COSI 258	SAN 490
ENFOPOL 354	CHIMIE 69
CT 121	RECH 539
COTER 120	DENLEG 90
ENER 512	RELEX 1037
TRANS 621	HYBRID 49
TELECOM 277	CYBER 283
ATO 91	ESPACE 85

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2020 m. gruodžio 16 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENSUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2020) 829 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2020) 829 final.

Pridedama: COM(2020) 829 final

Briuselis, 2020 12 16
COM(2020) 829 final

2020/0365 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo

{SEC(2020) 433 final} - {SWD(2020) 358 final} - {SWD(2020) 359 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Siekdama veiksmingai apsaugoti europiečius, Europos Sąjunga privalo toliau mažinti pažeidžiamumą, įskaitant ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, kurie turi esminę reikšmę mūsų visuomenės ir ekonomikos veikimui, pažeidžiamumą. Europiečių gyvenimas ir geras vidaus rinkos veikimas priklauso nuo įvairių infrastruktūros objektų, naudojamų teikiant esmines paslaugas, kurios yra labai svarbios išlaikant esminės visuomeninės ir ekonominės veiklos tęstinumą. Šios paslaugos, kurios įprastomis aplinkybėmis yra gyvybiškai svarbios, yra dar svarbesnės atsižvelgiant į tai, kad Europa valdo COVID-19 pandemijos pasekmes ir ieško būdų, kaip gaivinti nuo pandemijos nukentėjusią ekonomiką. Vadinas, būtina, kad esmines paslaugas teikiantys subjektai būtų atsparūs, t. y. sugebėtų atlaikyti, įveikti incidentus, prie jų prisitaikyti ir po jų atsigauti, kai dėl tokių incidentų gali atsirasti didelio masto, galbūt kelis sektorius apimančių ir tarpvalstybinių sutrikimų.

Šiuo pasiūlymu siekiama stiprinti vidaus rinkoje teikiamas paslaugas, kurios turi esminę reikšmę išlaikant gyvybiškai svarbias visuomenės funkcijas arba ekonominę veiklą, šiuo tikslu didinant tokias paslaugas teikiančių ypatingos svarbos subjektų atsparumą. Jame atsispindi naujausi Tarybos¹ ir Europos Parlamento² raginimai imtis veiksmų. Abi šios institucijos paragino Komisiją peržiūrėti dabartinį požiūrį, kad jame geriau atsispindėtų ypatingos svarbos subjektams kylantys sudėtingesni uždaviniai ir būtų užtikrintas geresnis suderinamumas su Tinklų ir informacinių sistemų (TIS) direktyva³. Šis pasiūlymas dera ir juo užtikrinamas glaudus ryšys su siūloma Direktyva dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (TIS 2 direktyva), kuri pakeis TIS direktyvą siekiant atsižvelgti į padidėjusį fizinio ir skaitmeninio pasaulio junglumą sukuriant teisės aktų sistemą, kurioje būtų numatytos patikimos atsparumo priemonės, apimančios kibernetinius ir fizinius aspektus, kaip nustatyta Saugumo sąjungos strategijoje⁴.

Be to, pasiūlyme atsispindi didėjančio valstybių narių skaičiaus nacionaliniai požiūriai, kuriuose vis daugiau dėmesio skiriama tarpsektorinei ir tarpvalstybinei tarpusavio priklausomybei ir kurie vis dažniau grindžiami atsparumo aspektais, apimančiais ne tik apsaugą, bet ir rizikos prevenciją bei jos mažinimą, veiklos tęstinumą ir atsigavimą. Atsižvelgiant į tai, kad infrastruktūros objektai taip pat gali tapti teroristų taikiniais, šiame pasiūlyme numatytais priemonėmis, kuriomis siekiama užtikrinti ypatingos svarbos

¹ 2019 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvados dėl papildomų pastangų siekiant didinti atsparumą ir kovoti su hibridinėmis grėsmėmis (14972/19).

² Pranešimas apie Europos Parlamento specialiojo komiteto terorizmo klausimais išvadas ir rekomendacijas (2018/2044(INI)).

³ 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti.

⁴ COM(2020) 605.

subjektų atsparumą, prisidedama prie neseniai priimtos ES kovos su terorizmu darbotvarkės tikslų⁵.

Europos Sąjunga (ES) ilgą laiką pripažįsta ypatingos svarbos infrastruktūros objektų svarbą visai Europai. Pavyzdžiui, 2006 m. ES parengė Europos programą dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos (EPCIP)⁶, o 2008 m. priėmė Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų (ESI) direktyvą⁷. ESI direktyvoje, kuri taikoma tik energetikos ir transporto sektoriams, nustatyta procedūra, pagal kurią turi būti nustatomi ir paskiriami Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektai, kurių sutrikdymas arba sunaikinimas turėtų didelį tarpvalstybinį poveikį ne mažiau kaip dviem valstybėms narėms. Joje taip pat nustatyti specialūs Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų operatoriams ir kompetentingoms valstybės narės institucijoms taikomi apsaugos reikalavimai. Iki šiol paskirti 94 Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektai – du trečdaliai jų yra trijose Vidurio ir Rytų Europos valstybėse narėse. Tačiau ES veiksmai, susiję su ypatingos svarbos infrastruktūros objektų atsparumu, apima ne tik šias priemones, bet ir sektorines bei tarpsektorines priemones, be kita ko, susijusias su atsparumo klimato kaitai didinimu, civiline sauga, tiesioginėmis užsienio investicijomis ir kibernetiniu saugumu⁸. Tuo tarpu pačios valstybės narės šioje srityje ėmėsi savų priemonių ir tai daro skirtingai.

Todėl akivaizdu, kad dabartinė ypatingos svarbos infrastruktūros apsauga nepakankama, kad būtų išspręsti esami su ypatingos svarbos infrastruktūros objektais ir juos eksploatuojančiais operatoriais susiję uždaviniai. Atsižvelgiant į didėjančią infrastruktūros objektų, tinklų ir esmines paslaugas teikiančių operatorių sujungimą visoje vidaus rinkoje, būtina iš esmės pakeisti dabartinį požiūrį ir pereiti nuo konkretaus turto apsaugos prie jų eksploatuojančių ypatingos svarbos subjektų atsparumo didinimo.

Ypatingos svarbos subjektų veiklos sąlygos pastaraisiais metais gerokai pasikeitė. Pirma, rizikos pobūdis daug sudėtingesnis, palyginti su 2008 m., ir dabar apima neutralius pavojus⁹ (kurie dar labiau padidėja dėl klimato kaitos), valstybės finansuojamus hibridinius veiksmus, terorizmą, vidaus subjektų keliamas grėsmes, pandemijas ir nelaimingus atsitikimus (pvz., pramoniniai nelaimingi atsitikimai). Antra, operatoriai dažnai susiduria su sunkumais į savo veiklą integruodami naujas technologijas, pvz., 5G ir bepilotės transporto priemones, kartu šalindami pažeidžiamumą, kurį galėtų sukelti tokios technologijos. Trečia, dėl šių technologijų ir kitų tendencijų didėja operatorių tarpusavio priklausomybė. Šiuo atveju pasekmės yra aiškios – sutrikdymas, darantis įtaką vieno operatoriaus paslaugų teikimui viename sektoriuje, gali turėti grandininį poveikį paslaugų teikimui kituose sektoriuose, taip pat kitose valstybėse narėse arba visoje Sąjungoje.

⁵ COM(2020) 795.

⁶ Komisijos komunikatas dėl Europos programos dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos, COM (2006) 786.

⁷ 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo.

⁸ Komisijos komunikatas dėl ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos, COM(2013) 216; 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo; Reglamentas 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema; Direktyva 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti.

⁹ Gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių rizikos, su kuria gali susidurti Europos Sąjunga, apžvalga, SWD(2020) 330.

Kaip matyti iš 2019 m. ESI direktyvos¹⁰, dabartinės Europos ir nacionalinės priemonės turi trūkumų, trukdančių operatoriams spręsti jiems dabar kylančias veiklos problemas ir šalinti pažeidžiamumą, kuris atsiranda dėl operatorių tarpusavio priklausomybės.

Tam yra keletas priežasčių, kaip nustatyta poveikio vertinime, kuriuo remiantis buvo rengiamas pasiūlymas. Pirmą, operatoriai neturi visos informacijos arba ne iki galo supranta dinamiško rizikos pobūdžio pasekmes, kylančias jų veiklos srityje. Antra, pastangos didinti atsparumą valstybėse narėse ir sektoriuose yra labai skirtingos. Trečia, vienos valstybės narės panašios rūšies subjektus pripažįsta ypatingos svarbos subjektais, o kitos valstybės narės – ne, o tai reiškia, kad panašūs subjektai gauna nevienodo dydžio oficialią paramą (pvz., rekomendacijų, mokymo ir pratybų organizavimo forma) pajėgumams stiprinti, priklausomai nuo to, kurioje Sąjungos vietoje jie veikia; be to, jiems taikomi skirtingi reikalavimai. Operatoriams taikomi reikalavimai ir teikiama valstybės parama įvairiose valstybėse narėse yra nevienoda, todėl veikdami užsienyje operatoriai susiduria su kliūtimis, visų pirma tai pasakytina apie ypatingos svarbos subjektus, veikiančius valstybėse narėse, kuriose galioja griežtesnės sistemos. Atsižvelgiant į tai, kad paslaugų teikimas ir sektoriai valstybėse narėse ir visoje ES yra vis labiau sujungiami, nepakankamas vieno operatoriaus atsparumo lygis kelia didelę riziką kitose valstybėse narėse veikiančioms subjektams.

Sutrikdymai ne tik kenkia sklandžiam vidaus rinkos veikimui, jie – ypač tais atvejais, kai sukelia tarpvalstybines ir galbūt Europos lygmens pasekmes – gali turėti rimtų neigiamų pasekmių piliečiams, įmonėms, vyriausybėms ir aplinkai. Iš tiesų, individualiu lygmeniu sutrikdymai gali turėti poveikį europiečių galimybėms laisvai keliauti, dirbti ir naudotis esminėmis viešosiomis paslaugomis, pvz., sveikatos priežiūra. Labai dažnai šios ir kitos pagrindinės paslaugos, kuriomis grindžiamas mūsų kasdienis gyvenimas, teikiamos tvirtai sujungtuose Europos įmonių tinkluose; viename sektoriuje veikiančios įmonės sutrikdymas gali turėti grandininį poveikį įvairiuose kituose ekonomikos sektoriuose. Galiausiai patys sutrikdymai, pvz., didelio masto elektros energijos tiekimo sutrikdymai ir didelės transporto avarijos, gali prisidėti prie suprastėjusios saugos ir viešojo saugumo, taip sukeldami neužtikrintumą ir pakenkdami pasitikėjimui ypatingos svarbos subjektais, taip pat institucijomis, atsakingomis už jų priežiūrą ir gyventojų saugos ir saugumo užtikrinimą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šiame pasiūlyme atspindi prioritetai, nustatyti Komisijos ES saugumo sąjungos strategijoje¹¹, kurioje raginama persvarstyti požiūrį į ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumą, kad jame geriau atspindėtų dabartinis ir numatomas būsimos rizikos pobūdis, stiprėjanti įvairių sektorių tarpusavio priklausomybė ir glaudesni fizinės ir skaitmeninės infrastruktūros objektų tarpusavio priklausomybės ryšiai.

Siūloma direktyva pakeičia ESI direktyvą, joje taip pat atsižvelgiama į kitas esamas ir numatomas priemones ir jomis remiamasi. Siūloma direktyva žymi svarbų pokytį, palyginti su ESI direktyva, kuri taikoma tik energetikos ir transporto sektoriams, daugiausia dėmesio skiriant tik apsaugos priemonėms, ir numatoma procedūra dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir paskyrimo per tarpvalstybinį dialogą. Visų pirma siūloma direktyva turėtų daug platesnį poveikį sektoriams ir būtų taikoma būtent energetikos,

¹⁰ SWD(2019) 308.

¹¹ Komisijos komunikatas dėl ES saugumo sąjungos strategijos, COM(2020) 605.

transporto, bankų, finansų rinkos infrastruktūros, sveikatos, geriamojo vandens, nuotekų, skaitmeninės infrastruktūros, viešojo administravimo ir kosmoso sektoriams. Antra, direktyvoje numatyta procedūra, kurią taikydamos valstybės narės gali nustatyti ypatingos svarbos subjektus, naudodamos bendrus kriterijus, pagrįstus nacionaliniu rizikos vertinimu. Trečia, pasiūlymu nustatomos pareigos valstybėms narėms ir jų nustatytiems ypatingos svarbos subjektams, įskaitant Europos mastu ypač reikšmingus subjektus, t. y. ypatingos svarbos subjektus, kurie esmines paslaugas teikia daugiau nei trečdalyje ar daugiau nei trečdaliui valstybių narių ir kuriems būtų taikoma konkreti priežiūra.

Kai tinkama, Komisija kompetentingoms institucijoms ir ypatingos svarbos subjektams turėtų padėti laikytis direktyvoje nustatytų pareigų. Be to, Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupė, t. y. Komisijos ekspertų grupė, kuriai galioja tokioms grupėms taikoma horizontalioji sistema, konsultuotų Komisiją ir skatintų strateginį bendradarbiavimą bei keitimąsi informacija. Galiausiai, kadangi tarpusavio priklausomybė nesibaigia ties ES išorės sienomis, taip pat būtina bendradarbiauti su šalimis partnerėmis. Siūlomoje direktyvoje numatyta tokio bendradarbiavimo galimybė, pvz., rizikos vertinimų srityje.

Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Siūloma direktyva aiškiai susijusi ir yra suderinama su kitomis ES sektorių ir tarpsektorinėmis iniciatyvomis, be kita ko, susijusiomis su atsparumo klimato kaitai didinimu, civiline sauga, tiesioginėmis užsienio investicijomis (TUI), kibernetiniu saugumu ir finansinių paslaugų *acquis*. Visų pirma pasiūlymas yra glaudžiai suderintas ir susietas su siūloma TIS 2 direktyva, siekiant padidinti konkrečias ribas atitinkančių įvairių sektorių „esminių subjektų“ ir „svarbių subjektų“ informacinių ir ryšių technologijų (IRT) atsparumą visiems pavojams. Šiuo direktyvos dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad pagal šią direktyvą ir siūlomą TIS 2 direktyvą paskirtos kompetentingos institucijos imtųsi papildomų priemonių ir prireikus keistųsi informacija apie kibernetinį ir nekibernetinį atsparumą ir kad visų pirma ypatingos svarbos subjektams, veikiantiems sektoriuose, kurie laikomi „esminiais“ pagal siūlomą TIS 2 direktyvą, būtų nustatyta daugiau bendro pobūdžio atsparumo didinimo pareigų, siekiant pašalinti nekibernetinę riziką. Skaitmeninės infrastruktūros sektoriaus subjektų tinklų ir informacinių sistemų fizinio saugumo klausimai išsamiai aptarti siūlomos TIS 2 direktyvos nuostatose, susijusiose su tų subjektų kibernetinio saugumo rizikos valdymu ir pareigomis pranešti. Be to, pasiūlymas grindžiamas dabartine finansinių paslaugų *acquis*, kurioje finansiniams subjektams nustatyti išsamūs reikalavimai valdyti veiklos riziką ir užtikrinti veiklos tęstinumą. Todėl su skaitmenine infrastruktūra, bankų ir finansinės infrastruktūros sektoriais susiję subjektai pagal šią direktyvą turėtų būti laikomi ypatingos svarbos subjektams lygiaverčiais subjektais atsižvelgiant į valstybių narių pareigas ir veiklą, tačiau šia direktyva tiems subjektams nebūtų nustatomos papildomos pareigos.

Pasiūlyme taip pat atsižvelgiama į kitas sektorių ir tarpsektorines iniciatyvas, pvz., susijusias su civiline sauga, nelaimių rizikos mažinimu ir prisitaikymu prie klimato kaitos. Be to, pasiūlyme pripažįstama, kad tam tikrais atvejais dabartiniuose ES teisės aktuose subjektams nustatomos pareigos šalinti tam tikrą riziką naudojant apsaugines priemones. Tokiais atvejais, kurie, pvz., yra susiję su aviacijos arba jūrų saugumu, ypatingos svarbos subjektai šias priemones turėtų aprašyti savo atsparumo planuose. Be to, siūloma direktyva nedaro poveikio Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytų konkurencijos taisyklių taikymui.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Kitaip nei Direktyva 2008/114/EB, kuri buvo pagrįsta Europos bendrijos steigimo sutarties 308 straipsniu (atitinka dabartinį Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 352 straipsnį), šis pasiūlymas dėl direktyvos grindžiamas SESV 114 straipsniu, pagal kurį numatoma derinti teisės aktus siekiant geresnio vidaus rinkos veikimo. Tai yra pagrįsta atsižvelgiant į pakeistą direktyvos tikslą, taikymo sritį ir turinį, padidėjusią ypatingos svarbos subjektų tarpusavio priklausomybę ir poreikį sudaryti jiems vienodesnes veiklos sąlygas. Užuoat apsaugojus ribotą skaičių fizinės infrastruktūros objektų, kurių sutrikdymas arba sunaikinimas sukeltų didelio masto tarpvalstybinių pasekmių, nustatomas tikslas didinti atsparumą valstybėse narėse esančių ypač svarbių subjektų, kurie teikia paslaugas, būtinas gyvybiškai svarbioms visuomenės funkcijoms arba ekonominei veiklai įvairiuose vidaus rinkos sektoriuose, kuriais grindžiamas daugybės kitų Sąjungos ekonomikos sektorių veikimas. Dėl didesnės tarpvalstybinės paslaugų, kurios šiuose sektoriuose teikiamos naudojant ypatingos svarbos infrastruktūros objektus, tarpusavio priklausomybės sutrikdymas vienoje valstybėje narėje gali turėti pasekmių kitose valstybėse narėse arba visoje Sąjungoje.

Dėl dabartinių valstybių narių lygmeniu nustatytų teisinių sistemų, kuriomis reglamentuojamos atitinkamos paslaugos, atsiranda iš esmės skirtingų pareigų ir tikėtina, kad šie skirtumai didės. Dėl ypatingos svarbos subjektams taikomų skirtingų nacionalinių taisyklių pakenkiama ne tik patikimam paslaugų teikimui vidaus rinkoje, bet ir kyla neigiamo poveikio konkurencijai rizika. Taip iš esmės yra dėl to, kad panašios rūšies subjektai, teikiantys panašios rūšies paslaugas, vienoje valstybėje narėje laikomi ypatingos svarbos subjektais, o kitose – ne. Tai reiškia, kad subjektams, kurie veikia arba nori veikti daugiau nei vienoje valstybėje narėje, taikomos skirtingos pareigos, kai jie veikia vidaus rinkoje, ir kad valstybėse narėse, kuriose galioja griežtesni reikalavimai, veikiantys subjektai gali susidurti su kliūtimis, kurių nebūtų valstybėse narėse, įgyvendinančiose ne tokias griežtas sistemas. Šie skirtumai daro neigiamą poveikį vidaus rinkos veikimui.

- **Subsidiarumo principas**

Bendra Europos lygmens teisės aktų sistema šioje srityje yra pagrįsta, atsižvelgiant į tarpvalstybinio pobūdžio ypatingos svarbos infrastruktūros operacijų ir jų rezultatų, t. y. esminių paslaugų, ryšių tarpusavio priklausomybę. Iš tiesų vienoje valstybėje narėje esantis operatorius gali teikti paslaugas keliose kitose valstybėse narėse arba visoje ES ir tai daryti per glaudžiai tarpusavyje susijusius tinklus. Vadinasi, sutrikdymas, nuo kurio nukenčia šis operatorius, galėtų sukelti plataus masto pasekmes kituose sektoriuose ir valstybėse. Kadangi sutrikdymų pasekmės gali pasireikšti visoje Europoje, veiksmų reikia imtis ES lygmeniu. Be to, dėl skirtingų nacionalinių taisyklių daromas tiesioginis neigiamas poveikis vidaus rinkos veikimui. Kaip matyti iš poveikio vertinimo, dauguma valstybių narių ir pramonės suinteresuotųjų šalių mano, kad reikalingas bendresnis ir labiau koordinuotas Europos požiūris, kuriuo siekiama užtikrinti, kad subjektai būtų pakankamai atsparūs susidūre su įvairia rizika, dėl kurios, nepaisant to, kad ji įvairiose valstybėse narėse šiek tiek skiriasi, atsiranda daugybė bendrų uždavinių, kurių negalima išspręsti nacionalinėmis priemonėmis arba operatoriams veikiant pavieniui.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas yra proporcingas atsižvelgiant į nurodytą bendrą iniciatyvos tikslą. Nors valstybėms narėms ir ypatingos svarbos subjektams nustatant pareigas kai kuriais atvejais gali atsirasti tam tikra papildoma administracinė našta, pvz., kai valstybėms narėms reikia parengti nacionalinę strategiją arba kai ypatingos svarbos subjektai privalo įgyvendinti tam tikras technines ir organizacines priemones, numatoma, kad ji paprastai yra riboto pobūdžio. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad dauguma subjektų jau ėmėsi kai kurių saugumo priemonių, kad apsaugotų savo infrastruktūros objektus ir užtikrintų veiklos tęstinumą.

Tačiau kai kuriais atvejais siekiant užtikrinti atitiktį direktyvai gali prireikti didesnių investicijų. Vis dėlto net ir tokiais atvejais šios investicijos yra pagrįstos tiek, kiek jomis prisidedama prie didesnio atsparumo operatorių lygmeniu ir sistemų atsparumo, taip pat prie nuoseklesnio požiūrio ir didesnio gebėjimo teikti patikimas paslaugas visoje Sąjungoje. Be to, tikimasi, kad bet kokia papildoma našta, kuri atsiranda dėl šios direktyvos, bus gerokai mažesnė, palyginti su išlaidomis, patiriamomis valdant didelius sutrikdymus ir po jų atsigaunant, kai jie pakenkia nepertraukiamam paslaugų, susijusių su gyvybiškai svarbiomis visuomenės funkcijomis, teikimui ir operatorių, pavienių valstybių narių ir Sąjungos bei jos piliečių apskritai gerovei.

- **Priemonės pasirinkimas**

Teikiamas pasiūlymas yra direktyva, kuria siekiama užtikrinti vienodesnį požiūrį į ypatingos svarbos subjektų atsparumą įvairiuose Sąjungos sektoriuose. Pasiūlyme išdėstytos konkrečios kompetentingų institucijų pareigos nustatyti ypatingos svarbos subjektus remiantis bendrais kriterijais ir rizikos vertinimo rezultatais. Priimant direktyvą įmanoma užtikrinti, kad valstybės narės, nustatydamos ypatingos svarbos subjektus, laikytųsi vienodo požiūrio ir tuo pat metu atsižvelgtų į nacionalinius ypatumus, įskaitant įvairius rizikos poveikio lygius ir sektorių tarpusavio priklausomybę bei priklausomybę nuo užsienio šalių.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

2019 m. buvo atliktas Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų (ESI) direktyvos vertinimas siekiant įvertinti direktyvos įgyvendinimą atsižvelgiant į jos aktualumą, nuoseklumą, veiksmingumą, efektyvumą, Europos pridėtinę vertę ir tvarumą¹².

Vertinimo metu nustatyta, kad aplinkybės nuo direktyvos įsigaliojimo gerokai pasikeitė. Atsižvelgiant į šiuos pokyčius, nustatyta, kad direktyva aktuali tik iš dalies. Nors vertinimo metu nustatyta, kad direktyva iš esmės derėjo su atitinkamais Europos sektorių teisės aktais ir tarptautine politika, atsižvelgiant į kai kurių jos nuostatų bendrą pobūdį buvo laikomasi nuomonės, kad ji yra veiksminga tik iš dalies. Nustatyta, kad direktyva Europos pridėtinės vertės sukurta tiek, kiek buvo pasiekti jos rezultatai (t. y. bendra Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos sistema), kurių kitu atveju nacionalinėmis ar kitomis Europos iniciatyvomis nebuvo galima pasiekti nepradedant ilgesnių, brangesnių ir ne taip

¹² SWD(2019) 310.

aiškiai apibrėžtų procesų. Atsižvelgiant į tai, nustatyta, kad tam tikros nuostatos turėjo ribotą pridėtinę vertę daugumai valstybių narių.

Dėl tvarumo pažymėtina, kad buvo tikimasi, jog tam tikros direktyvos sukeltos pasekmės (pvz., tarpvalstybinės diskusijos, reikalavimai pranešti) išnyks, jeigu direktyva būtų panaikinta, o ne pakeista. Vertinimo metu nustatyta, kad valstybės narės nuolat remia ES dalyvavimą siekiant stiprinti ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumą ir kad šiek tiek nerimaujama, jog visiškas direktyvos panaikinimas gali sukelti neigiamų pasekmių šioje srityje, visų pirma paskirtų Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugai. Valstybės narės stengėsi užtikrinti, kad Sąjunga šioje srityje toliau veiktų laikydamasi subsidarumo principo, remtų nacionalinio lygmens priemones ir sudarytų palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, įskaitant bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis.

• **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengdama šį pasiūlymą, Komisija konsultavosi su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant: Europos Sąjungos institucijas ir agentūras; tarptautines organizacijas; valstybių narių valdžios institucijas; privačius subjektus, įskaitant pavienius operatorius ir nacionalines bei Europos pramonės asociacijas, atstovaujančias operatoriams pačiuose įvairiausiuose sektoriuose; ekspertus ir ekspertų tinklus, įskaitant Europos ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos referencinį tinklą (ERNICIP); akademinės bendruomenės narius; nevyriausybines organizacijas ir visuomenės narius.

Su suinteresuotosiomis šalimis buvo konsultuojamasi naudojant įvairias priemones, įskaitant: galimybę pateikti viešą grįžtamąją informaciją, susijusią su šio pasiūlymo poveikio vertinimu; konsultacinius seminarus; tikslinius klausimynus; dvišalius mainus ir viešas konsultacijas (remiant 2019 m. ESI direktyvos peržiūrą). Be to, išorės rangovas, atsakingas už galimybių studiją, kuria buvo grindžiamas poveikio vertinimo plėtojimas, dalyvavo konsultacijose su daugybe suinteresuotųjų šalių pasitelkdamas, pvz., internetinę apklausą, rašytinį klausimyną, individualius pokalbius ir virtualius vizitus vietoje dešimtyje valstybių narių.

Šios konsultacijos sudarė sąlygas Komisijai išnagrinėti dabartinės ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo sistemos veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, nuoseklumą ir Europos pridėtinę vertę (t. y. bazinį scenarijų), nustatyti, kokias problemas sukėlė tokia sistema, įvairias politikos galimybes, kurias būtų galima svarstyti siekiant išspręsti šias problemas, ir išnagrinėti konkretų tikėtiną poveikį, kurį galėtų turėti šios galimybės. Bendrai tariant, per konsultacijas atkreiptas dėmesys į įvairias sritis, kuriose suinteresuotosios šalys iš esmės sutarė bent jau dėl to, kad dabartinė ES ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo sistema turėtų būti pertvarkyta atsižvelgiant į didėjančią tarpsektorinę tarpusavio priklausomybę ir kintančią grėsmių įvairovę.

Konkrečiau, suinteresuotosios šalys iš esmės sutarė, kad bet koks naujas požiūris turėtų būti grindžiamas privalomų ir neprivalomų priemonių deriniu, jis turėtų būti orientuotas veikiau į atsparumą, o ne į svarbiausio turto apsaugą, ir jame turėtų būti nustatytas aiškesnis priemonių, skirtų kibernetiniam atsparumui didinti, ir priemonių, susijusių su nekibernetinio pobūdžio atsparumo didinimu, ryšys. Be to, jos pritarė požiūriui, kuriame atsižvelgiama į dabartinių sektorių teisės aktų nuostatas, kuris apima bent jau tuos sektorius, kuriems buvo taikoma dabartinė TIS direktyva, ir kuriuo nustatomos vienodesnės nacionalinės pareigos ypatingos

svarbos subjektams, kurie savo ruožtu turėtų sugebėti vykdyti pakankamą darbuotojų, turinčių prieigą prie slaptų objektų ir (arba) informacijos, saugumo patikrinimą. Be to, suinteresuotosios šalys pasiūlė, kad bet koku nauju požiūriu valstybėms narėms turėtų būti sukurtos galimybės geriau prižiūrėti ypatingos svarbos subjektų veiklą kartu užtikrinant, kad būtų nustatyti Europos mastu reikšmingi ypatingos svarbos subjektai ir užtikrintas pakankamas jų atsparumas. Galiausiai suinteresuotosios šalys prašė skirti didesnę ES finansavimą ir paramą, pvz., bet kokios naujos priemonės įgyvendinimui, gebėjimų stiprinimui nacionaliniu lygmeniu, ir skatino viešojo ir privačiojo sektoriaus koordinavimą ir (arba) bendradarbiavimą, taip pat dalijimąsi gerąja patirtimi, žiniomis ir kompetencija įvairiais lygmenimis. Šiame pasiūlyme yra nuostatų, kurios iš esmės atitinka suinteresuotųjų šalių išreikštą nuomonę ir pageidavimus.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Kaip minėta ankstesniame skirsnyje, Komisija šio pasiūlymo rengimo klausimais rėmėsi išorės kompetencija ir konsultavosi su, pvz., nepriklausomais ekspertais, ekspertų tinklais ir akademinės bendruomenės nariais.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinime, kuriuo buvo grindžiamas šios iniciatyvos plėtojimas, buvo nagrinėjamos įvairios politikos galimybės, kuriomis siekiama išspręsti anksčiau aprašytas bendro pobūdžio ir konkrečias problemas. Be bazinio scenarijaus, kuris reikštų, kad nesiimama jokių dabartinės padėties pakeitimų, buvo svarstomos šios galimybės:

- 1 galimybė. Dabartinės ESI direktyvos išlaikymas, nustatant savanoriškas priemones, susijusias su dabartine EPCIP programa.
- 2 galimybė. Dabartinės ESI direktyvos peržiūra numatant, kad ji būtų taikoma tiems patiems sektoriams kaip ir dabartinė TIS direktyva, kartu daugiau dėmesio skiriant atsparumui. Naujoje ESI direktyvoje būtų numatyti dabartinio tarpvalstybinio Europos ypatingos infrastruktūros objektų paskyrimo proceso pakeitimai, įskaitant naują paskyrimo kriterijų ir naujus reikalavimus valstybėms narėms ir operatoriams.
- 3 galimybė. Dabartinės ESI direktyvos pakeitimas nauja priemone, kuria siekiama didinti ypatingos svarbos subjektų, veikiančių sektoriuose, kurie laikomi esminiais pagal siūlomą TIS 2 direktyvą, atsparumą. Įgyvendinus šią galimybę valstybėms narėms ir pagal naują sistemą nustatytiems ypatingos svarbos subjektams būtų nustatyti minimalūs reikalavimai. Būtų nustatyta ypatingos svarbos subjektų, siūlančių paslaugas kelioms arba keliose ES valstybėse narėse arba visoms ar visose ES valstybėse narėse, nustatymo procedūra. Teisės aktų įgyvendinimą paremtų Komisijoje veikiantis specialus žinių centras.
- 4 galimybė. Dabartinės ESI direktyvos pakeitimas nauja priemone, kuria siekiama didinti ypatingos svarbos subjektų, veikiančių sektoriuose, kurie laikomi esminiais pagal siūlomą TIS 2 direktyvą, atsparumą, taip pat svarbesnis Komisijos vaidmuo nustatant ypatingos svarbos subjektus ir sukuriant specialią ES agentūrą, atsakingą už ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumą (kuri prisiimtų pagal ankstesnę galimybę paskirto žinių centro vaidmenį ir pareigas).

Atsižvelgiant į įvairių ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių poveikį, susijusį su kiekviena galimybe, taip pat į jų naudą veiksmingumo, efektyvumo ir proporcingumo požiūriu, poveikio vertinime nustatyta, kad tinkamiausia yra 3 galimybė. 1 ir 2 galimybės nepadėtų atlikti problemai išspręsti reikalingų pokyčių, o pagal 3 galimybę būtų sukurta suderinta ir išsamesnė atsparumo sistema, kuri taip pat būtų suderinta su atitinkamose srityse galiojančiais Sąjungos teisės aktais kartu į juos atsižvelgiant. Taip pat nustatyta, kad 3 galimybė yra proporcinga ir, atrodo, yra politiškai įgyvendinama, nes dera su Tarybos ir Parlamento pareiškimais dėl poreikio Sąjungai imtis veiksmų šioje srityje. Be to, nustatyta, kad ši galimybė gali padėti užtikrinti lankstumą ir sukurti į ateitį orientuotą sistemą, kuri sudarytų sąlygas ypatingos svarbos subjektams ilgainiui reaguoti į įvairių riziką. Galiausiai poveikio vertinime nustatyta, kad ši galimybė papildytų dabartines sektorių ir tarpsektorines sistemas ir priemones. Pavyzdžiui, pagal šią galimybę numatyta mokėti išmokas tais atvejais, kai paskirti subjektai tam tikras šioje naujoje priemonėje nustatytas pareigas įvykdo laikydamiesi dabartinėse priemonėse nustatytų pareigų ir tokiu atveju jiems nereikėtų imtis papildomų veiksmų. Kita vertus, tikimasi, kad jie imsisi tam tikrų priemonių, kai dabartinėse priemonėse konkretus klausimas nereglamentuojamas arba kai jos taikomos tik tam tikrų rūšių rizikai ar priemonėms.

Poveikio vertinimą patikrino Reglamentavimo patikros valdyba ir 2020 m. lapkričio 20 d. ji priėmė teigiamą nuomonę su išlygomis. Valdyba atkreipė dėmesį į tam tikrus poveikio vertinimo aspektus, į kuriuos reikėtų atsižvelgti. Konkrečiau, Valdyba prašė išsamiau paaiškinti riziką, susijusią su ypatingos svarbos infrastruktūra ir tarpvalstybiniu aspektu, iniciatyvos ir dabartinės TIS direktyvos peržiūros ryšį ir tinkamiausios politikos galimybės ir kitų sektoriaus teisės aktų santykį. Be to, Valdyba manė, kad priemonės taikymo srities sektoriams praplėtimas turi būti papildomai pagrįstas, ir paprašė pateikti papildomos informacijos apie ypatingos svarbos subjektų atrinkimo kriterijus. Galiausiai dėl proporcingumo Valdyba prašė papildomai paaiškinti, kaip tinkamiausia galimybė padėtų užtikrinti geresnį nacionalinį atsaką į tarpvalstybinio pobūdžio riziką. Šios ir kitos išsamesnės pastabos, kurias pateikė Valdyba, aptartos galutinėje poveikio vertinimo versijoje, kurioje, pvz., išsamiau aprašoma tarpvalstybinio pobūdžio rizika ypatingos svarbos infrastruktūros objektams ir šio pasiūlymo bei pasiūlymo dėl TIS 2 direktyvos santykis. Į Valdybos pastabas taip pat atsižvelgta toliau pateiktoje siūlomoje direktyvoje.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Laikantis Komisijos Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT), visomis iniciatyvomis, kuriomis siekiama pakeisti dabartinius ES teisės aktus, turėtų būti siekiama supaprastinti ir veiksmingiau pasiekti nustatytus politinius tikslus. Iš poveikio vertinimo išvadų matyti, kad pasiūlymu turėtų būti sumažinta bendra valstybėms narėms tenkanti našta. Tikėtina, kad dabartinę TIS direktyvą geriau suderinus su į paslaugas orientuotu požiūriu, ilgainiui sumažės atitikties išlaidos. Pavyzdžiui, sudėtingas tarpvalstybinis nustatymo ir paskyrimo procesas, numatytas dabartinėje ESI direktyvoje, būtų pakeistas nacionalinio lygmens rizika pagrįsta procedūra, kuria siekiama nustatyti tik tuos ypatingos svarbos subjektus, kuriems taikomos įvairios pareigos. Remdamosi rizikos vertinimu, valstybės narės turėtų nustatyti ypatingos svarbos subjektus, kurių dauguma pagal dabartinę TIS direktyvą jau yra paskirti esminių paslaugų operatoriai.

Be to, imdamiesi priemonių savo atsparumui didinti, ypatingos svarbos subjektai sumažins sutrikdymų tikimybę. Todėl bus sumažinta trikdymų incidentų, darančių neigiamą poveikį esminių paslaugų teikimui pavienėse valstybėse narėse ir visoje Europoje, tikimybė. Šiuo

atveju, atsižvelgiant į teigiamą poveikį, kurį duos Sąjungos lygmeniu suderintos skirtingos nacionalinės taisyklės, būtų daromas teigiamas poveikis įmonėms, įskaitant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones, bendrai Sąjungos ekonomikos būklei ir patikimam vidaus rinkos veikimui.

- **Pagrindinės teisės**

Siūlomu teisės aktu siekiama didinti ypatingos svarbos subjektų, įvairiomis formomis teikiančių esmines paslaugas, atsparumą kartu pašalinant reguliavimo kliūtis jų gebėjimui teikti savo paslaugas visoje Sąjungoje. Todėl būtų sumažinta bendra sutrikdymų rizika visuomenės ir individualiu lygmeniu, taip pat administracinė našta. Taip būtų prisidedama prie aukštesnio lygio viešojo saugumo užtikrinimo kartu darant teigiamą poveikį įmonių laisvei užsiimti verslu, taip pat daugybei kitų ekonominės veiklos vykdytojų, priklausomų nuo esminių paslaugų teikimo, o tai galiausiai būtų naudinga vartotojams. Įgyvendinant pasiūlymo nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti veiksmingą darbuotojų saugumo valdymą, paprastai bus tvarkomi asmens duomenys. Tai yra pateisinama atsižvelgiant į poreikį atlikti konkrečių kategorijų darbuotojų asmens patikrinimus. Be to, bet kuriuo atveju tvarkant asmens duomenis visada reikės laikytis Sąjungos asmens duomenų apsaugos taisyklių, įskaitant Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą¹³.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūloma direktyva turi įtakos Sąjungos biudžetui. Remiantis skaičiavimais, bendri finansiniai ištekliai, reikalingi šiam pasiūlymui įgyvendinti, sudaro 42,9 mln. EUR 2021–2027 m. laikotarpiu, iš kurių 5,1 mln. EUR yra administracinės išlaidos. Šias išlaidas galima suskirstyti taip:

- Komisijos pagalbinė veikla, įskaitant personalo įdarbinimą, projektus, tyrimus ir paramos veiklą;
- Komisijos organizuojamos patariamąsios misijos;
- nuolatiniai Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupės, Komitologijos komiteto ir kiti susitikimai.

Daugiau informacijos apie biudžetą pateikta prie šio pasiūlymo pridėtoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

5. KITI ASPEKTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Siūlomos direktyvos įgyvendinimas bus peržiūrimas per ketverius su puse metų nuo jos įsigaliojimo ir Komisija po šios peržiūros pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą. Šioje ataskaitoje bus įvertinta, kokių mastu valstybės narės ėmėsi direktyvai įgyvendinti

¹³ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB.

būtinų priemonių. Direktyvos poveikio ir pridėtinės vertės vertinimo ataskaitą Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks per šešerius metus nuo direktyvos įsigaliojimo.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Dalykas, taikymo sritis ir apibrėžtys (1–2 straipsniai)

1 straipsnyje apibūdintas direktyvos dalykas ir taikymo sritis, taip pat valstybių narių pareigos imtis tam tikrų priemonių, kurių paskirtis – užtikrinti esminių paslaugų teikimą vidaus rinkoje siekiant išlaikyti gyvybiškai svarbias visuomenės funkcijas arba ekonomikos veikimą, visų pirma nustatant ypatingos svarbos subjektus ir sudarant jiems sąlygas laikytis konkrečių pareigų, kuriomis siekiama didinti jų atsparumą ir gerinti gebėjimą teikti tas paslaugas vidaus rinkoje. Direktyvoje taip pat nustatytos ypatingos svarbos subjektų priežiūros ir vykdymo užtikrinimo taisyklės ir konkreti ypatingos svarbos subjektų, kurie laikomi Europos mastu ypač reikšmingais subjektais, priežiūra. 1 straipsnyje taip pat paaiškinamas direktyvos ir kitų susijusių Sąjungos teisės aktų santykis, taip pat sąlygos, kuriomis su Komisija ir kitomis atitinkamomis institucijomis keičiamasi informacija, kuri pagal Sąjungos ir nacionalines taisykles laikoma konfidencialia. 2 straipsnyje pateikiamas taikomų apibrėžčių sąrašas.

Nacionalinės ypatingos svarbos subjektų atsparumo sistemos (3–9 straipsniai)

3 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės priima ypatingos svarbos subjektų atsparumo didinimo strategiją, jame taip pat aprašoma, kokia informacija turėtų būti pateikta strategijoje, paaiškinama, kad ji nuolat ir prireikus turėtų būti atnaujinama, taip pat nustatyta, kad valstybės narės perduoda Komisijai savo strategijas ir bet kokius jų atnaujinimus. 4 straipsnyje nustatyta, kad kompetentingos institucijos sudaro esminių paslaugų sąrašą ir nuolat atlieka visos susijusios rizikos, kuri gali daryti poveikį šių esminių paslaugų teikimui, vertinimą, kad nustatytų ypatingos svarbos subjektus. Šiame vertinime atsižvelgiama į rizikos vertinimus, atliktus pagal kitus atitinkamus Sąjungos teisės aktus, riziką, kuri atsiranda dėl konkrečių sektorių priklausomybės ryšių, ir turimą informaciją apie incidentus. Valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektai būtų supažindinti su atitinkamais rizikos vertinimo aspektais ir kad Komisija būtų nuolat supažindinama su duomenimis apie nustatytas rizikos rūšis ir jų rizikos vertinimų rezultatais.

5 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės nustato ypatingos svarbos subjektus konkrečiuose sektoriuose ir pasektoriuose. Nustatymo proceso metu reikėtų atsižvelgti į rizikos vertinimo rezultatus ir taikyti konkrečius kriterijus. Valstybės narės nustato ypatingos svarbos subjektų sąrašą, kuris prireikus ir nuolat atnaujinamas. Ypatingos svarbos subjektams tinkamai pranešama apie jų nustatymą ir su tuo susijusias pareigas. Kompetentingos institucijos, atsakingos už direktyvos įgyvendinimą, praneša kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už TIS 2 direktyvos įgyvendinimą, apie nustatytus ypatingos svarbos subjektus. Jeigu dvi ar daugiau valstybių narių nustatė, kad subjektas yra ypatingos svarbos, valstybės narės konsultuojasi tarpusavyje, siekdamos sumažinti našta ypatingos svarbos subjektui. Jeigu ypatingos svarbos subjektai paslaugas teikia daugiau nei trečdalyje ar daugiau nei trečdaliui valstybių narių, atitinkama valstybė narė praneša Komisijai šių ypatingos svarbos subjektų tapatybės duomenis.

6 straipsnyje apibrėžta sąvoka „didelis trikdomas poveikis“, kaip nurodyta 5 straipsnio 2 dalyje, ir reikalaujama, kad valstybės narės pateiktų Komisijai tam tikras formas, kuriose

pateikiama informacija apie jų nustatytus ypatingos svarbos subjektus ir tokių subjektų nustatymo tvarką. Pagal 6 straipsnį Komisijai taip pat suteikiami įgaliojimai priimti atitinkamas gaires pasikonsultavus su Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupe.

Pagal 7 straipsnį reikalaujama, kad valstybės narės turėtų nustatyti bankų, finansų rinkos infrastruktūros ir skaitmeninės infrastruktūros sektorių ypatingos svarbos subjektus, kurie turi būti laikomi lygiaverčiais ypatingos svarbos subjektais tik pagal II skyrių. Šiems subjektams reikėtų pranešti apie jų nustatymą.

8 straipsnyje nustatyta, kad kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar daugiau kompetentingų institucijų, atsakingų už teisingą direktyvos taikymą nacionaliniu lygmeniu, taip pat bendrąją informacinį centrą, kuriam pavesta užtikrinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą, ir užtikrina, kad šioms institucijoms ir informaciniam centrui būtų skiriami pakankami ištekliai. Bendrasis informacinis centras Komisijai nuolat teikia apibendrintą pranešimų apie incidentus ataskaitą. Pagal 8 straipsnį reikalaujama, kad už direktyvos taikymą atsakingos kompetentingos institucijos bendradarbiautų su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, įskaitant pagal TIS 2 direktyvą paskirtas kompetentingas institucijas. 9 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės ypatingos svarbos subjektams teikia paramą, kad padėtų užtikrinti jų atsparumą, ir palengvina bendradarbiavimą bei savanorišką kompetentingų institucijų ir ypatingos svarbos subjektų keitimąsi informacija ir gerąja patirtimi.

Ypatingos svarbos subjektų atsparumas (10–13 straipsniai)

10 straipsnyje nustatyta, kad ypatingos svarbos subjektai nuolat įvertina visą susijusią riziką, remdamiesi nacionaliniais rizikos vertinimais ir kitais atitinkamais informacijos šaltiniais. 11 straipsnyje nustatyta, kad ypatingos svarbos subjektai imasi tinkamų ir proporcingų techninių ir organizacinių priemonių, kad užtikrintų savo atsparumą, ir užtikrina, kad šios priemonės būtų aprašytos atsparumo plane arba lygiaverčiame dokumente (-uose). Valstybės narės gali prašyti Komisijos surengti patariamąsias misijas, per kurias patartų ypatingos svarbos subjektams, kaip jiems laikytis savo pareigų. 11 straipsniu Komisijai taip pat prireikus suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus.

12 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės užtikrina ypatingos svarbos subjektų galimybę pateikti prašymus patikrinti asmenis, kurie priklauso arba gali priklausyti tam tikroms konkrečioms darbuotojų kategorijoms, ir kad į šiuos prašymus greitai sureaguotų už tokių asmens patikrinimų atlikimą atsakingos institucijos. Straipsnyje aprašomas asmens patikrinimų tikslas, mastas ir turinys ir tokie patikrinimai visa apimtimi atitinka Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą.

13 straipsnyje nustatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektai praneštų kompetentingai institucijai apie incidentus, kurie stipriai sutrikdo arba gali stipriai sutrikdyti jų operacijas. Kompetentingos institucijos savo ruožtu praneša ypatingos svarbos subjektui atitinkamą tolesnę informaciją. Kompetentingos institucijos per bendrąjį informacinį centrą taip pat informuoja kitų paveiktų valstybių narių bendruosius informacinius centrus, jeigu incidentai turi arba gali turėti tarpvalstybinį poveikį vienoje ar daugiau kitų valstybių narių.

Konkreči Europos mastu ypač reikšmingų ypatingos svarbos subjektų priežiūra (14–15 straipsniai)

14 straipsnyje Europos mastu ypač reikšmingi ypatingos svarbos subjektai apibrėžiami kaip subjektai, kurie nustatyti ypatingos svarbos subjektais, teikiančiais esmines paslaugas daugiau nei trečdalyje ar daugiau nei trečdaliui valstybių narių. Gavusi pranešimą pagal 5 straipsnio 6 dalį, Komisija informuoja atitinkamą subjektą, kad jis laikomas Europos mastu ypač reikšmingu ypatingos svarbos subjektu, taip pat informuoja apie su tokiu statusu susijusias pareigas ir datą, nuo kurios pradeda galioti tos pareigos. 15 straipsnyje aprašomos konkrečios priežiūros taisyklės, taikomos Europos mastu ypač reikšmingiems ypatingos svarbos subjektams, kuriose nustatyta, kad priimančiosios valstybės narės Komisijos ir Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupės prašymu pateikia informaciją apie rizikos vertinimą pagal 10 straipsnį ir priemones, kurių imtasi pagal 11 straipsnį, taip pat informaciją apie bet kokius priežiūros arba vykdymo užtikrinimo veiksmus. 15 straipsnyje taip pat nustatyta, kad Komisija gali rengti patariamąsias misijas, kad įvertintų konkrečių Europos mastu ypač reikšmingų ypatingos svarbos subjektų nustatytas priemones. Remdamasi Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupės patariamąsios misijos analizės išvadomis, Komisija praneša valstybei narei, kurioje yra subjekto infrastruktūra, apie savo nuomonę, ar tas subjektas laikosi savo pareigų ir, kai tinkama, kokių priemonių būtų galima imtis siekiant padidinti subjekto atsparumą. Straipsnyje aprašoma patariamųjų misijų sudėtis, organizacinė struktūra ir finansavimas. Jame taip pat nustatyta, kad Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriame nustato taisykles dėl patariamųjų misijų vykdymo ir ataskaitų rengimo procedūrinės tvarkos.

Bendradarbiavimas ir ataskaitų teikimas (16–17 straipsniai)

16 straipsnyje aprašytas Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupės, kurią sudaro valstybių narių ir Komisijos atstovai, vaidmuo ir užduotys. Ji remia Komisiją ir palengvina strateginį bendradarbiavimą bei keitimąsi informacija. Straipsnyje paaiškinama, kad Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos procedūrinės taisyklės, būtinos Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupės veikimui. 17 straipsnyje nustatyta, kad Komisija, kai tinkama, padeda valstybėms narėms ir ypatingos svarbos subjektams laikytis savo pareigų pagal direktyvą ir papildo 9 straipsnyje nurodytą valstybės narės veiklą.

Priežiūra ir vykdymo užtikrinimas (18–19 straipsniai)

18 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės turi tam tikrus įgaliojimus, priemones ir atsakomybę užtikrinti direktyvos įgyvendinimą ir vykdymą. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai kompetentinga institucija įvertina ypatingos svarbos subjekto atitiktį, ji informuoja atitinkamos valstybės narės kompetentingas institucijas, paskirtas pagal TIS 2 direktyvą, ir gali prašyti, kad šios institucijos įvertintų tokio subjekto kibernetinį saugumą ir šiuo tikslu bendradarbiautų ir keistųsi informacija. 19 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės, laikydamosi savo nusistovėjusios praktikos, turi nustatyti taisykles dėl sankcijų už pažeidimus ir imtis visų būtinų priemonių, kad užtikrintų šių taisyklių įgyvendinimą.

Baigiamosios nuostatos (20–26 straipsniai)

20 straipsnyje nustatyta, kad Komisijai padeda komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011. Tai yra standartinis straipsnis. 21 straipsniu Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriems taikomos straipsnyje nustatytos sąlygos. Tai taip pat yra standartinis straipsnis. 22 straipsnyje nustatyta, kad Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama, koku mastu valstybės narės ėmėsi priemonių, būtinų, kad būtų laikomasi direktyvos. Europos Parlamentui ir Tarybai privaloma nuolat teikti ataskaitą, kurioje įvertinamas direktyvos poveikis ir pridėtinė vertė, taip pat tai, ar direktyvos taikymo sritį reikėtų išplėsti, kad ji apimtų kitus sektorius ir pasektorius, įskaitant maisto gamybos, perdirbimo ir platinimo sektorių.

23 straipsnyje nustatyta, kad Direktyva 2008/114/EB panaikinama nuo Direktyvos įsigaliojimo dienos. 24 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės per nustatytą terminą priima ir skelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi direktyvos, ir apie juos informuoja Komisiją. Šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstai perduodami Komisijai. 25 straipsnyje nustatyta, kad direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. 26 straipsnyje nustatyta, kad direktyva skirta valstybėms narėms.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA**dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁴,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁵,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros¹⁶,
kadangi:

- (1) Tarybos direktyvoje 2008/114/EB¹⁷ numatyta Europos ypatingos svarbos energetikos ir transporto sektorių infrastruktūros objektų, kurių veikimo sutrikdymas arba sunaikinimas sukeltų didelį tarpvalstybinį poveikį bent dviem valstybėms narėms, paskyrimo procedūra. Toje direktyvoje daugiausia dėmesio skirta tokių infrastruktūros objektų apsaugai. Tačiau 2019 m. atlikus direktyvos 2008/114/EB vertinimą¹⁸ nustatyta, kad dėl didėjančio operacijų, kuriose naudojama ypatingos svarbos infrastruktūra, tarpusavio susiejimo ir tarpvalstybinio pobūdžio, apsaugos priemonės, susijusios tik su atskiru turtu, nėra pakankamos, kad būtų užkirstas kelias visiems sutrikdymams. Todėl požiūrį būtina perorientuoti taip, kad juo būtų užtikrinamas ypatingos svarbos subjektų atsparumas, t. y. jų gebėjimas sušvelninti incidentus, juos įveikti, prisitaikyti prie jų ir po jų atsigauti, kai šie incidentai gali sutrikdyti ypatingos svarbos subjektų operacijas;
- (2) nepaisant esamų Sąjungos¹⁹ ir nacionalinio lygmens priemonių, kuriomis siekiama remti ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugą Sąjungoje, tuos infrastruktūros objektus eksploatuojantys subjektai neturi pakankamai įrangos, kad

¹⁴ OL C , , p. .

¹⁵ OL C [...], [...], p. [...].

¹⁶ Europos Parlamento [...] ir Tarybos [...] pozicija.

¹⁷ 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (OL L 345, 2008 12 23, p. 75).

¹⁸ SWD(2019) 308.

¹⁹ Europos programa dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos (EPCIP).

pašalintų dabartinę ir numatomą būsimą riziką savo operacijoms, kuri gali atsirasti sutrikdžius paslaugų, kurios yra būtinos gyvybiškai svarbių visuomenės funkcijų arba ekonominės veiklos vykdymui, teikimą. Taip yra dėl kintančios grėsmių įvairovės, įskaitant kylančią terorizmo grėsmę ir didėjančią infrastruktūros objektų ir sektorių tarpusavio priklausomybę, taip pat didesnę fizinę riziką, kuri atsiranda dėl gaivalinių nelaimių ir klimato kaitos, sukeliančios dažnesnes ir didesnio masto ekstremaliąsias oro sąlygas ir ilgalaikius vidutinių klimato sąlygų pokyčius, dėl kurių gali sumažėti tam tikros rūšies infrastruktūros pajėgumai ir veiksmingumas, jei nebūtų imamasi atsparumo arba prisitaikymo prie klimato kaitos priemonių. Be to, atitinkami sektoriai ir subjektų rūšys nėra nuosekliai pripažįstami visose valstybėse narėse;

- (3) šią didėjančią tarpusavio priklausomybę lemia vis didesnę tarptautinę mastą įgaunantis ir tarpusavyje priklausomas paslaugų teikimo tinklas, kuriame naudojami pagrindiniai visoje Sąjungoje esantys energetikos, transporto, bankų, finansų rinkos infrastruktūros, skaitmeninės infrastruktūros, geriamojo vandens ir nuotekų, sveikatos infrastruktūros objektai, tam tikri viešojo administravimo aspektai, taip pat kosmoso infrastruktūros objektai, atsižvelgiant į tai, kiek svarbus yra tam tikrų kosmoso paslaugų teikimas, kuriam įtakos turi antžeminės infrastruktūros objektai, kurie priklauso valstybėms narėms arba privačioms šalims, yra jų valdomi arba eksploatuojami, todėl tai neapima infrastruktūros objektų, priklausančių Sąjungai įgyvendinant savo kosmoso programas, arba kurie yra valdomi ar eksploatuojami Sąjungos vardu šių programų įgyvendinimo metu. Ši tarpusavio priklausomybė reiškia, kad bet koks sutrikimas, kuris iš pradžių įvyksta tik viename subjekte arba sektoriuje, gali turėti platesnį grandininį poveikį ir sukelti platesnio masto ir ilgalaikes neigiamas pasekmes paslaugų tiekimui visoje vidaus rinkoje. Iš COVID-19 pandemijos matyti, kad mūsų vis labiau tarpusavyje priklausoma visuomenė yra pažeidžiama atsižvelgiant į mažesnę riziką;
- (4) subjektai, kurie dalyvauja teikiant esmines paslaugas, privalo laikytis vis įvairesnių reikalavimų, nustatytų valstybių narių teisės aktuose. Tai, kad kai kurios valstybės narės yra nustačiusios ne tokius griežtus saugumo reikalavimus šiems subjektams, ne tik kelia neigiamo poveikio gyvybiškai svarbių visuomenės funkcijų arba ekonominės veiklos išlaikymui visoje Sąjungoje riziką, bet ir sukuria kliūtis tinkamam vidaus rinkos veikimui. Panašios rūšies subjektai vienose valstybėse narėse laikomi ypatingos svarbos subjektais, o kitose ne, be to, nustatyti ypatingos svarbos subjektai įvairiose valstybėse narėse privalo laikytis skirtingų reikalavimų. Todėl tarptautinėms įmonėms, visų pirma veikiančioms valstybėse narėse, kuriose galioja griežtesni reikalavimai, atsiranda papildoma ir nereikalinga administracinė našta;
- (5) todėl reikia nustatyti suderintas būtinąsias taisykles ir taip užtikrinti esminių paslaugų teikimą vidaus rinkoje ir didinti ypatingos svarbos subjektų atsparumą;
- (6) kad pasiektų šį tikslą, valstybės narės turėtų nustatyti ypatingos svarbos subjektus, kuriems turėtų būti taikomi konkretūs reikalavimai ir priežiūra, taip pat teikti konkrečią paramą ir rekomendacijas, kurios padėtų užtikrinti aukštą atsparumo lygį kilus bet kokiai atitinkamai rizikai;
- (7) tam tikri ekonomikos sektoriai, pvz., energetikos ir transporto sektoriai, jau yra reglamentuojami arba gali būti ateityje reglamentuojami konkrečių sektorių Sąjungos teisės aktais, kuriuose nustatytos taisyklės, susijusios su tam tikrais šiuose sektoriuose veikiančių subjektų atsparumo aspektais. Siekiant visapusiškai spręsti šių subjektų, kurie yra ypatingai svarbūs vidaus rinkos veikimui, atsparumo klausimą, šias

konkrečių sektorių priemonės turėtų papildyti šioje direktyvoje nustatytos priemonės, kuriomis sukurama bendro pobūdžio sistema, kurioje sprendžiamas ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimas atsižvelgiant į visus pavojus, t. y. gaivalines ir žmogaus sukeltas nelaimes, atsitiktines ir tyčines nelaimes;

- (8) atsižvelgiant į ypatingos svarbos subjektų kibernetinio saugumo atsparumo svarbą ir siekiant užtikrinti nuoseklumą, visais atvejais, kai tai įmanoma, būtina laikytis suderinto požiūrio į šią direktyvą ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) XX/MMMM²⁰ [Pasiūlymas dėl direktyvos dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (toliau – TIS 2 direktyva)]. Atsižvelgiant į padažnėjusią kibernetinę riziką ir konkrečius jos ypatumus, TIS 2 direktyvoje nustatyti išsamūs įvairiems subjektams taikomi reikalavimai, kuriais siekiama užtikrinti jų kibernetinį saugumą. Atsižvelgiant į tai, kad kibernetinis saugumas TIS 2 direktyvoje aptartas pakankamai, toje direktyvoje nagrinėjami klausimai neturėtų būti kartojami šioje direktyvoje ir tai nedaro poveikio konkrečiam režimui, kuris taikomas skaitmeninės infrastruktūros sektoriaus subjektams;
- (9) jeigu pagal kitų Sąjungos teisės aktų nuostatas reikalaujama, kad ypatingos svarbos subjektai įvertintų atitinkamą riziką, imtųsi priemonių, siekdami užtikrinti savo atsparumą, arba praneštų apie incidentus, ir tie reikalavimai yra bent jau lygiaverčiai atitinkamoms šioje direktyvoje nustatytoms pareigoms, atitinkamos šios direktyvos nuostatos neturėtų būti taikomos, kad būtų išvengta dubliavimo ir nereikalingos naštos. Tokiu atveju turėtų būti taikomos atitinkamos tokių kitų teisės aktų nuostatos. Jeigu atitinkamos šios direktyvos nuostatos netaikomos, taip pat neturėtų būti taikomos jos nuostatos dėl priežiūros ir vykdymo užtikrinimo. Valstybės narės į savo ypatingos svarbos subjektų atsparumo didinimo, rizikos vertinimo ir paramos priemonių pagal II skyrių strategiją vis tiek turėtų įtraukti visus priede išvardytus sektorius ir sugebėti nustatyti šių sektorių ypatingos svarbos subjektus, kai įvykdomos taikomos sąlygos, kartu atsižvelgiant į konkretų bankų, finansų rinkos infrastruktūros ir skaitmeninės infrastruktūros sektoriaus subjektams taikomą režimą;
- (10) siekdama užtikrinti visapusišką požiūrį į ypatingos svarbos subjektų atsparumą, kiekviena valstybė narė turėtų turėti strategiją, kurioje išdėstytų tikslus ir įgyvendintinas politines priemones. Siekdamos šio tikslo valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų kibernetinio saugumo strategijose būtų numatyta politikos sistema, kurioje būtų tvirčiau koordinuojama pagal šią direktyvą ir pagal TIS 2 direktyvą kompetentingos institucijos veikla dalijantis informacija apie incidentus bei kibernetines grėsmes ir vykdant priežiūros užduotis;
- (11) valstybių narių veiksmai, kuriais jos siekia nustatyti ypatingos svarbos subjektus ir padėti užtikrinti jų atsparumą, turėtų būti atliekami remiantis rizika grindžiamu požiūriu, orientuotu į pastangas, susijusias su subjektais, kurie yra patys svarbiausi gyvybiškai svarbių visuomenės funkcijų arba ekonominės veiklos vykdymui. Kad užtikrintų tokį tikslingą požiūrį, kiekviena valstybė narė, naudodamasi suderinta sistema, turėtų įvertinti bet kokią riziką, susijusią su gaivalinėmis arba žmogaus sukeltomis nelaimėmis, galinčiomis daryti poveikį esminių paslaugų teikimui, įskaitant nelaimingus atsitikimus, gaivalines nelaimes, ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas, pvz., pandemijas, ir priešiškas grėsmes, įskaitant teroristines

²⁰ [Nuoroda į TIS 2 direktyvą, kai ji bus priimta.]

nusikalstamas veikas. Atlikdamos šiuos rizikos vertinimus, valstybės narės turėtų atsižvelgti į kitą bendro pobūdžio arba konkretaus sektoriaus rizikos vertinimą, atliktą pagal kitus Sąjungos teisės aktus, ir turėtų įvertinti sektorių priklausomybę, įskaitant priklausomybę nuo kitų valstybių narių ir trečiųjų šalių. Rizikos vertinimo rezultatai turėtų būti naudojami ypatingos svarbos subjektų nustatymo procese ir padėti šiems subjektams laikytis šioje direktyvoje nustatytą atsparumo reikalavimų;

- (12) siekiant užtikrinti, kad visiems atitinkamiems subjektams būtų taikomi tie reikalavimai, ir šiuo atžvilgiu sumažinti skirtumus, svarbu nustatyti suderintas taisykles, kurios sudarytų sąlygas nuosekliai nustatyti ypatingos svarbos subjektus visoje Sąjungoje, kartu sudarant sąlygas valstybėms narėms atsižvelgti į nacionalinius ypatumus. Todėl reikėtų parengti ypatingos svarbos subjektų nustatymo kriterijus. Veiksmingumo, efektyvumo, nuoseklumo ir teisinio tikrumo sumetimais taip pat reikėtų nustatyti tinkamas pranešimo ir bendradarbiavimo taisykles, susijusias su tokiu ypatingos svarbos subjektų nustatymu ir jo teisinėmis pasekmėmis. Valstybės narės, siekdamos sudaryti sąlygas Komisijai įvertinti, ar ši direktyva taikoma teisingai, turėtų pateikti Komisijai kuo išsamesnę ir konkretesnę atitinkamą informaciją ir, bet kuriuo atveju, esminių paslaugų sąrašą, nurodyti nustatytą ypatingos svarbos subjektų skaičių pagal kiekvieną priede nurodytą sektorių ir pasektorių, esminę paslaugą (-as), kurią (-ias) teikia kiekvienas subjektas, ir bet kokias taikomas ribas;
- (13) taip pat reikėtų nustatyti konkrečius kriterijus, kurie padėtų nustatyti trikdomojo poveikio, kurį sukėlė tokie incidentai, mastą. Šie kriterijai turėtų būti grindžiami Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/1148²¹ nustatytais kriterijais siekiant pasinaudoti valstybių narių įdirbiu nustatant šiuos operatorius ir šioje srityje sukaupia patirtimi;
- (14) su skaitmeninės infrastruktūros sektoriumi susiję subjektai savo veiklą iš esmės grindžia tinklų ir informacinėmis sistemomis ir patenka į TIS 2 direktyvos taikymo sritį, kurioje sprendžiami tokių sistemų fizinio saugumo klausimai atsižvelgiant į jų kibernetinio saugumo rizikos valdymą ir pareigas pranešti. Kadangi šie klausimai aptarti TIS 2 direktyvoje, šios direktyvos pareigos tokiems subjektams netaikomos. Tačiau valstybės narės, atsižvelgdamos į skaitmeninės infrastruktūros sektoriaus subjektų paslaugų svarbą teikiant esmines paslaugas, *mutatis mutandis* remdamosi šioje direktyvoje nustatytais kriterijais ir naudodamos joje numatytą procedūrą, turėtų nustatyti su skaitmeninės infrastruktūros sektoriumi susijusius subjektus, kurie turėtų būti laikomi lygiaverčiais ypatingos svarbos subjektais tik pagal II skyrių, įskaitant nuostatą dėl valstybių narių paramos teikimo didinant šių subjektų atsparumą. Todėl tokiems subjektams neturėtų būti taikomos III–VI skyriuose nustatytos pareigos. Kadangi II skyriuje nustatytos ypatingos svarbos subjektų pareigos teikti tam tikrą informaciją kompetentingoms institucijoms yra susijusios su III ir IV skyrių taikymu, šiems subjektams šios pareigos taip pat neturėtų būti taikomos;
- (15) ES finansinių paslaugų *acquis* nustatyti finansų subjektams taikomi išsamūs reikalavimai, susiję su bet kokios jiems kylančios rizikos, įskaitant veiklos riziką, valdymu ir veiklos tęstinumo užtikrinimu. Tai apima Europos Parlamento ir Tarybos

²¹ 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (OL L 194, 2016 7 19, p. 1).

reglamentą (ES) N. 648/2012²², Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/65/ES²³ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 600/2014²⁴, taip pat Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013²⁵ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/36/ES²⁶. Komisija neseniai pasiūlė papildyti šią sistemą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu XX/MMMM [Pasiūlymas dėl reglamento dėl skaitmeninės veiklos atsparumo finansų sektoriuje (toliau – DORA reglamentas)²⁷], kuriame nustatyti finansų įmonėms taikomi reikalavimai valdyti IRT riziką, įskaitant fizinių IRT infrastruktūros objektų apsaugą. Kadangi priedo 3 ir 4 punktuose išvardytiems subjektams visapusiškai taikoma ES finansinių paslaugų *acquis*, šie subjektai taip pat turėtų būti laikomi lygiaverčiais ypatingos svarbos subjektams tik pagal šios direktyvos II skyrių. Siekdamas užtikrinti nuoseklų veiklos rizikos ir skaitmeninio atsparumo taisyklių taikymą finansų sektoriuje, valstybių narių paramą, skirtą bendram finansinių subjektų, lygiaverčių ypatingos svarbos subjektams, atsparumui didinti, turėtų užtikrinti pagal [DORA reglamento] 41 straipsnį paskirtos institucijos, be to, turėtų būti visapusiškai suderintai laikomasi tame teisės akte nustatytų procedūrų;

- (16) valstybės narės turėtų paskirti institucijas, kurios yra kompetentingos prižiūrėti šios direktyvos taisyklių taikymą ir, kai būtina, užtikrinti jų vykdymą, taip pat turėtų užtikrinti, kad toms institucijoms būtų suteikti tinkami įgaliojimai ir ištekliai. Atsižvelgdamos į nacionalinių valdymo struktūrų skirtumus ir siekdamos apsaugoti jau nustatytą sektorių sąrangą arba Sąjungos priežiūros ir reguliavimo įstaigas ir išvengti dubliavimo, valstybės narės turėtų turėti galimybę paskirti daugiau nei vieną kompetentingą instituciją. Tačiau tokiu atveju jos turėtų aiškiai atskirti konkrečių institucijų atitinkamas užduotis ir užtikrinti sklandų ir veiksmingą jų bendradarbiavimą. Visos kompetentingos institucijos taip pat turėtų bendradarbiauti platesniu mastu su kitomis atitinkamomis institucijomis nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis;
- (17) siekdama palengvinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir komunikaciją ir sudaryti sąlygas veiksmingam šios direktyvos įgyvendinimui, kiekviena valstybė narė turėtų, nedarydama poveikio konkrečiam sektoriui taikomiems Sąjungos teisiniams reikalavimams, vienoje iš pagal šią direktyvą paskirtų kompetentingų institucijų

²² 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).

²³ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2011/61/ES ir Direktyva 2002/92/EB (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

²⁴ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84).

²⁵ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

²⁶ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

²⁷ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl skaitmeninės veiklos atsparumo finansų sektoriuje, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 1060/2009, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014 ir (ES) Nr. 909/2014, COM(2020) 595.

paskirti bendrąjį informacinį centrą, atsakingą už klausimų, susijusių su ypatingos svarbos subjektų atsparumu ir tarpvalstybiniu bendradarbiavimu Sąjungos lygmeniu šiuo atžvilgiu, sprendimą;

- (18) atsižvelgiant į tai, kad pagal TIS 2 direktyvą subjektams, kurie nustatyti kaip ypatingos svarbos subjektai, taip pat skaitmeninės infrastruktūros sektoriuje nustatytiems subjektams, kurie pagal šią direktyvą turi būti vertinami kaip lygiaverčiai subjektai, taikomi TIS 2 direktyvos kibernetinio saugumo reikalavimai, pagal abi direktyvas paskirtos kompetentingos institucijos turėtų bendradarbiauti, visų pirma kibernetinio saugumo rizikos ir šiems subjektams poveikį darančių incidentų klausimais;
- (19) valstybės narės turėtų remti ypatingos svarbos subjektus jiems stiprinant savo atsparumą, laikantis šioje direktyvoje nustatytų pareigų ir kartu nedarant poveikio pačių subjektų teisinei atsakomybei užtikrinti tokią atitiktį. Valstybės narės visų pirma galėtų parengti rekomendacinę medžiagą ir metodiką, kad padėtų surengti pratybas siekiant išbandyti jų atsparumą ir suteikti mokymą ypatingos svarbos subjektų darbuotojams. Be to, atsižvelgdamos į subjektų ir sektorių tarpusavio priklausomybę, valstybės narės turėtų sukurti dalijimosi informacija priemones, kad padėtų ypatingos svarbos subjektams savanoriškai dalytis informacija, nedarant poveikio Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo nustatytų konkurencijos taisyklių taikymui;
- (20) siekdami sugebėti užtikrinti savo atsparumą, ypatingos svarbos subjektai turėtų visapusiškai suprasti visą jiems kylančią atitinkamą riziką ir ją išanalizuoti. Šiuo tikslu jie turėtų atlikti rizikos vertinimus, kai tai yra būtina atsižvelgiant į jų konkrečias aplinkybes ir šios rizikos raidą, tačiau bet kuriuo atveju rizika turi būti įvertinama kas ketverius metus. Ypatingos svarbos subjektų atliekami rizikos vertinimai turėtų būti grindžiami valstybių narių atliktu rizikos vertinimu;
- (21) ypatingos svarbos subjektai turėtų imtis organizacinių ir techninių priemonių, kurios yra tinkamos ir proporcingos atsižvelgiant į riziką, su kuria jie susiduria, kad galėtų užkirsti kelią incidentui, jį sušvelninti, įveikti, prisitaikyti prie jo ir po jo atsigauti. Nors ypatingos svarbos subjektai turėtų imtis priemonių dėl visų šioje direktyvoje nurodytų aspektų, informacija apie priemonę ir jos mastas turėtų būti tokie, kad tinkamai ir proporcingai atspindėtų įvairią riziką, kurią kiekvienas subjektas nustatė atlikdamas savo rizikos vertinimą, ir tokio subjekto ypatumus;
- (22) atsižvelgdami į veiksmingumą ir atskaitomybę, ypatingos svarbos subjektai šias priemones atsparumo plane arba tokiam planui lygiaverčiame dokumente ar dokumentuose turėtų aprašyti pakankamai išsamiai, kad pasiektų šiuos tikslus, kartu atsižvelgdami į nustatytą riziką, be to, ypatingos svarbos subjektai tą planą turėtų taikyti praktikoje. Toks lygiavertis dokumentas ar dokumentai gali būti parengiami laikantis tarptautiniuose susitarimuose dėl fizinės apsaugos, kurių šalimis yra valstybės narės, išplėtotų reikalavimų ir standartų, įskaitant, kai tinkama, Branduolinių medžiagų ir branduolinių objektų fizinės saugos konvenciją;
- (23) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 300/2008²⁸, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 725/2004²⁹ ir Europos Parlamento ir Tarybos

²⁸ 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 300/2008 dėl civilinės aviacijos saugumo bendrųjų taisyklių ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 2320/2002 (OL L 97/72, 2008 4 9, p. 72).

direktyvoje 2005/65/EB³⁰ nustatyti reikalavimai, kurie taikomi aviacijos ir jūrų transporto sektoriuose veikiantiems subjektams, siekiant užkirsti kelią incidentams, kuriuos sukelia neteisėti veiksmai, ir apsisaugoti nuo tokių incidentų pasekmių bei jas sušvelninti. Nors priemonės, kurių reikalaujama pagal šią direktyvą, yra platesnio pobūdžio atsižvelgiant į susijusią riziką ir taikytinų priemonių rūšis, šiuose sektoriuose veikiantys ypatingos svarbos subjektai savo atsparumo plane arba lygiaverčiuose dokumentuose turėtų aptarti priemones, kurių jie ėmėsi pagal tuos kitus Sąjungos aktus. Be to, įgyvendindami šioje direktyvoje nustatytas atsparumo priemones, ypatingos svarbos subjektai gali apsvarstyti galimybę remtis neprivalomomis gairėmis ir gerosios patirties dokumentais, parengtais remiantis sektorių darbo kryptimis, pvz., ES geležinkelių keleivių saugumo platforma³¹;

- (24) vis didesnę nerimą kelia rizika, kad ypatingos svarbos subjektų darbuotojai piktnaudžiaus savo prieigos teisėmis subjekto organizacijoje, kad pakenktų ir sukeltų žalą. Tą riziką dar labiau padidina stiprėjantis radikalėjimo reiškinys, dėl kurio kyla smurtinis ekstremizmas ir terorizmas. Todėl ypatingos svarbos subjektams būtina sudaryti sąlygas prašyti atlikti asmenų, priklausančių konkrečioms jų darbuotojų kategorijoms, patikrinimus ir užtikrinti, kad tuos prašymus atitinkamos institucijos įvertintų greitai ir laikydamosi taikytinų Sąjungos ir nacionalinės teisės taisyklių, įskaitant taisykles dėl asmens duomenų apsaugos;
- (25) ypatingos svarbos subjektai turėtų kuo greičiau, kiek tai pagrįstai įmanoma atsižvelgiant į susiklosčiusias aplinkybes, pranešti valstybių narių kompetentingoms institucijoms apie incidentus, dėl kurių iš esmės sutrinka arba gali būti sutrikdyta jų veikla. Pranešimas turėtų sudaryti sąlygas kompetentingoms institucijoms greitai ir tinkamai reaguoti į incidentus ir susidaryti išsamų vaizdą apie bendrą riziką, su kuria susiduria ypatingos svarbos subjektai. Šiuo tikslu reikėtų nustatyti pranešimo apie tam tikrus incidentus procedūrą ir numatyti parametrus, kuriais remiantis būtų nustatoma, ar faktinis arba potencialus sutrikdymas yra didelis ir ar dėl to reikėtų pranešti apie incidentus. Atsižvelgiant į galimą tokių sutrikdymų tarpvalstybinį poveikį, valstybės narės turėtų nustatyti procedūrą, kurią taikydamos jos informuotų kitas paveiktas valstybes nares per bendruosius informacinius centrus;
- (26) nors ypatingos svarbos subjektai paprastai veikia naudodami vis labiau sujungtus paslaugų teikimo tinklus ir infrastruktūros objektus ir dažnai esmines paslaugas teikia daugiau nei vienoje valstybėje narėje, kai kurie iš šių subjektų Europos mastu yra ypač reikšmingi, nes teikia esmines paslaugas daugybei valstybių narių, todėl Sąjungos lygmeniu reikėtų vykdyti konkrečią jų priežiūrą. Todėl reikėtų nustatyti konkrečios priežiūros taisykles, taikomas tokiems Europos mastu ypač reikšmingiems ypatingos svarbos subjektams. Šios taisyklės nedaro poveikio šioje direktyvoje nustatytoms priežiūros ir vykdymo užtikrinimo taisyklėms;
- (27) jeigu kuri nors valstybė narė mano, kad norint patarti ypatingos svarbos subjektui pareigų pagal III skyrių laikymosi klausimais arba įvertinti Europos mastu ypač

²⁹ 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 725/2004 dėl laivų ir uostų įrenginių apsaugos stiprinimo (OL L 129, 2004 4 29, p. 6.)

³⁰ 2005 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/65/EB dėl uostų apsaugos stiprinimo (OL L 310, 2005 11 25, p. 28).

³¹ 2018 m. birželio 29 d. Komisijos sprendimas, kuriuo įsteigiama ES geležinkelių keleivių saugumo platforma (C/2018/4014).

reikšmingo ypatingos svarbos subjekto atitiktį reikalavimams, būtina papildoma informacija, Komisija, susitarusi su valstybe nare, kurioje yra to subjekto infrastruktūra, turėtų surengti patariamąją misiją, kad įvertintų to subjekto taikomas priemones. Siekiant užtikrinti, kad tokios patariamąsios misijos būtų vykdomos tinkamai, reikėtų nustatyti papildomas taisykles, visų pirma dėl jų organizavimo ir atlikimo, tolesnių veiksmų ir atitinkamų Europos mastu ypač reikšmingų ypatingos svarbos subjektų pareigų. Patariamąsios misijos, nedarant poveikio valstybių narių, kuriose vykdoma patariamoji misija, ir atitinkamo subjekto poreikiui laikytis šios direktyvos taisyklių, turi būti vykdomos laikantis išsamių tos valstybės narės teisės taisyklių, pvz., dėl tikslų sąlygų, kurios turi būti įvykdomos siekiant gauti leidimą patekti į atitinkamas patalpas arba susipažinti su dokumentais, ir teisminės teisių gynimo tvarkos. Prireikus dėl konkrečios kompetencijos, reikalingos tokioms misijoms, būtų galima kreiptis į Reagavimo į nelaimės koordinavimo centrą;

- (28) siekiant paremti Komisiją ir palengvinti strateginį bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, įskaitant geriausią patirtį, susijusią su šioje direktyvoje aptartais klausimais, reikėtų sudaryti Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupę, kuri veiktų kaip Komisijos ekspertų grupė. Valstybės narės turėtų stengtis užtikrinti veiksmingą ir efektyvų savo kompetentingų institucijų atstovų, paskirtų į Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupę, bendradarbiavimą. Grupė savo užduotis turėtų pradėti vykdyti praėjus šešiesiems mėnesiams nuo šios direktyvos įsigaliojimo, kad suteiktų papildomų priemonių tinkamam bendradarbiavimui užtikrinti šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpiu;
- (29) siekdama šios direktyvos tikslų ir nedarydama poveikio valstybių narių ir ypatingos svarbos subjektų teisinei pareigai užtikrinti atitiktį jų atitinkamoms direktyvoje nustatytoms pareigoms, Komisija, kai, jos manymu, tai yra tinkama, turėtų imtis tam tikros rėmimo veiklos, kuria siekiama palengvinti šių pareigų laikymąsi. Komisija, teikdama paramą valstybėms narėms ir ypatingos svarbos subjektams vykdam tam savo pareigas pagal šią direktyvą, turėtų naudoti esamas struktūras ir priemones, pvz., nustatytas pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą ir Europos ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos referenciniame tinkle;
- (30) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų kompetentingos institucijos turėtų tam tikrus konkrečius įgaliojimus tinkamai taikyti šią direktyvą ir užtikrinti jos vykdymą ypatingos svarbos subjektų atžvilgiu, kai šie subjektai patenka į valstybių narių jurisdikciją, kaip nustatyta šioje direktyvoje. Šie įgaliojimai visų pirma turėtų apimti įgaliojimus atlikti patikrinimus, priežiūrą ir auditą, reikalauti, kad ypatingos svarbos subjektai pateiktų informaciją ir įrodymus, susijusius su priemonėmis, kurių jie ėmėsi, kad laikytųsi savo pareigų, ir prireikus priimti įsakymus dėl nustatytų pažeidimų ištaisymo. Priimdamos tokius įsakymus, valstybės narės neturėtų reikalauti priemonių, kurios nėra būtinos ar neproporcingos siekiant užtikrinti atitinkamo ypatingos svarbos subjekto atitiktį, visų pirma atsižvelgiant į pažeidimo rimtumą ir ypatingos svarbos subjekto ekonominį pajėgumą. Bendriau tariant, šie įgaliojimai turėtų būti neatsiejami nuo tinkamų ir veiksmingų apsaugos priemonių, kurios turi būti nustatytos nacionalinėje teisėje laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytų reikalavimų. Vertindamos, kaip ypatingos svarbos subjektas laikosi šioje direktyvoje jam nustatytų pareigų, kompetentingos institucijos, paskirtos pagal šią direktyvą, turėtų sugebėti prašyti pagal TIS 2 direktyvą paskirtų kompetentingų institucijų įvertinti tų subjektų kibernetinį saugumą. Šiuo tikslu šios kompetentingos institucijos turėtų bendradarbiauti ir keistis informacija;

- (31) siekiant atsižvelgti į naują riziką, technologinę plėtrą arba vieno ar kelių sektorių ypatumus, Komisijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus, kuriais atsparumo priemonės, kurių ypatingos svarbos subjektai turi imtis, papildomos kai kurias iš jų arba visas išsamiau apibūdinant. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais³². Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus turėtų gauti tuo pat metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams turėtų būti sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (32) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamas laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011³³;
- (33) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. užtikrinti esminių paslaugų teikimą vidaus rinkoje siekiant išlaikyti gyvybiškai svarbias visuomenės funkcijas arba ekonomikos veikimą ir didinti tokias paslaugas teikiančių ypatingos svarbos subjektų atsparumą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir tų tikslų dėl veiksmo masto bei poveikio būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame 5 straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (34) todėl direktyva 2008/114/EB turėtų būti panaikinta,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TAIKymo SRITIS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šia direktyva nustatomos:

³² OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

³³ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (a) valstybių narių pareigos imtis tam tikrų priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti esminių paslaugų teikimą vidaus rinkoje, kad būtų išlaikytos gyvybiškai svarbios visuomenės funkcijos arba ekonomikos veikimas, visų pirma pareiga nustatyti ypatingos svarbos subjektus ir subjektus, kurie tam tikrais atžvilgiais turi būti laikomi lygiaverčiais, ir sudaryti jiems sąlygas laikytis savo pareigų;
 - (b) ypatingos svarbos subjektų pareigos, kuriomis siekiama didinti jų atsparumą ir gerinti jų gebėjimą teikti šias paslaugas vidaus rinkoje;
 - (c) ypatingos svarbos subjektų priežiūros ir vykdymo užtikrinimo taisyklės ir konkreti ypatingos svarbos subjektų, kurie laikomi Europos mastu ypač reikšmingais subjektais, priežiūra.
2. Ši direktyva, nedarant poveikio 7 straipsniui, netaikoma klausimams, kurie reglamentuojami Direktyvoje (ES) XX/MMMM [Pasiūlymas dėl direktyvos dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (toliau – TIS 2 direktyva)].
3. Jeigu pagal konkretaus sektoriaus Sąjungos teisės aktą reikalaujama, kad ypatingos svarbos subjektai imtųsi priemonių, kaip nustatyta III skyriuje, ir jeigu tie reikalavimai yra bent jau lygiaverčiai šioje direktyvoje nustatytoms pareigoms, atitinkamos šios direktyvos nuostatos, įskaitant VI skyriaus nuostatas dėl priežiūros ir vykdymo užtikrinimo, netaikomos.
4. Nedarant poveikio SESV 346 straipsniui, informacija, kuri yra konfidenciali pagal Sąjungos ir nacionalines taisykles, kaip antai taisyklės dėl verslo konfidencialumo, keičiamasi su Komisija ir kitomis atitinkamomis institucijomis tik kai tai yra būtina taikant šią direktyvą. Keičiamasi tik tokia informacija, kuri atitinka keitimosi tikslą ir yra jam proporcinga. Keičiantis informacija išsaugomas tos informacijos konfidencialumas ir apsaugomi ypatingos svarbos subjektų saugumo ir komerciniai interesai.

2 straipsnis *Apibrėžtys*

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) ypatingos svarbos subjektas – priede nurodytos rūšies viešasis arba privatusis subjektas, kuris valstybės narės sprendimu pagal 5 straipsnį nustatytas kaip ypatingos svarbos subjektas;
- (2) atsparumas – gebėjimas užkirsti kelią incidentui, kuris sutrikdo arba gali sutrikdyti ypatingos svarbos subjekto veiklą, taip pat gebėjimas atlaikyti tokį incidentą, jį sušvelninti, įveikti, prisitaikyti prie jo ir po jo atsigauti;
- (3) incidentas – įvykis, kuris gali sutrikdyti arba sutrikdo ypatingos svarbos subjekto veiklą;
- (4) infrastruktūra – turtas, sistema arba jos dalis, būtini esminei paslaugai teikti;

- (5) esminė paslauga – paslauga, kuri yra būtina siekiant užtikrinti gyvybiškai svarbias visuomenės funkcijas arba ekonominę veiklą;
- (6) rizika – aplinkybė arba įvykis, kurie gali turėti neigiamą poveikį ypatingos svarbos subjektų atsparumui;
- (7) rizikos vertinimas – metodika, skirta rizikos pobūdžiui ir mastui nustatyti, analizuojant potencialias grėsmes bei pavojus ir vertinant dabartines pažeidžiamumo, dėl kurio galėtų būti sutrikdyta ypatingos svarbos subjekto veikla, sąlygas.

II SKYRIUS

NACIONALINĖS YPATINGOS SVARBOS SUBJEKTŲ ATSPARUMO SISTEMOS

3 straipsnis

Ypatingos svarbos subjektų atsparumo strategija

- 1. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip per [trejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo] priima ypatingos svarbos subjektų atsparumo didinimo strategiją. Šioje strategijoje nustatomi strateginiai tikslai ir politinės priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti ir išlaikyti aukštą šių ypatingos svarbos subjektų atsparumo lygį ir kurios taikomos bent jau priėdė išvardytiems sektoriams.
- 2. Strategijoje aptariami bent jau šie klausimai:
 - (a) strateginiai tikslai ir prioritetai, kuriais siekiama didinti bendrą ypatingos svarbos subjektų atsparumą atsižvelgiant į tarpvalstybinę ir tarpsektorinę tarpusavio priklausomybę;
 - (b) valdymo sistema, padedanti siekti strateginių tikslų ir prioritetų, įskaitant įvairių institucijų, ypatingos svarbos subjektų ir kitų šalių, dalyvaujančių įgyvendinant strategiją, vaidmenų ir pareigų aprašymą;
 - (c) aprašomos priemonės, kurios yra būtinos siekiant didinti bendrą ypatingos svarbos subjektų atsparumą, įskaitant nacionalinį rizikos vertinimą, ypatingos svarbos subjektų ir subjektų, lygiaverčių ypatingos svarbos subjektams, nustatymą ir paramos ypatingos svarbos subjektams priemones, kurių imtasi pagal šį skyrių;
 - (d) politinė sistema, padedanti užtikrinti geresnį kompetentingų institucijų, paskirtų pagal šios direktyvos 8 straipsnį ir pagal [TIS 2 direktyvą] koordinavimą siekiant dalytis informacija apie incidentus ir kibernetines grėsmes ir vykdyti priežiūros užduotis.

Strategija atnaujinama prireikus ir ne rečiau kaip kas ketverius metus.

- 3. Valstybės narės pateikia Komisijai savo strategijas ir jų atnaujinimus per tris mėnesius nuo jų priėmimo.

4 straipsnis
Valstybių narių atliekamas rizikos vertinimas

1. Pagal 8 straipsnį paskirtos kompetentingos institucijos sudaro priede nurodytuose sektoriuose teikiamų esminių paslaugų sąrašą. Ne vėliau kaip per [trejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo] ir vėliau prireikus ne rečiau kaip kas ketverius metus jos įvertina visą susijusią riziką, kuri gali daryti poveikį tų esminių paslaugų teikimui, kad pagal 5 straipsnio 1 dalį nustatytų ypatingos svarbos subjektus ir padėtų jiems imtis priemonių pagal 11 straipsnį.

Rizikos vertinime atsižvelgiama į visą susijusią gaivalinę ir žmogaus sukeltą riziką, įskaitant nelaimingus atsitikimus, gaivaines nelaimes, ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas, priešiško subjekto keliamą grėsmę, įskaitant teroristinius nusikaltimus pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2017/541³⁴.

2. Atlikdamos rizikos vertinimą, valstybės narės atsižvelgia bent jau į:
 - (a) bendrą rizikos vertinimą, atliktą pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1313/2013/ES 6 straipsnio 1 dalį³⁵;
 - (b) kitus susijusius rizikos vertinimus, atliktus pagal atitinkamų konkrečių sektorių Sąjungos teisės aktų reikalavimus, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/941³⁶ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1938³⁷;
 - (c) bet kokią riziką, kuri atsiranda dėl priede nurodytų sektorių tarpusavio priklausomybės, įskaitant kitose valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse kylančią riziką, ir poveikį, kurį vieno sektoriaus sutrikdymas gali turėti kitiems sektoriams;
 - (d) bet kokią informaciją apie incidentus, apie kuriuos pranešta pagal 13 straipsnį.

Taikant pirmos pastraipos c punktą, valstybės narės, kai tinkama, bendradarbiauja su kitų valstybių narių ir trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis.

3. Valstybės narės leidžia ypatingos svarbos subjektams, kuriuos jos nustatė pagal 5 straipsnį, susipažinti su atitinkama 1 dalyje nurodyto rizikos vertinimo informacija, kad padėtų tiems ypatingos svarbos subjektams atlikti savo rizikos vertinimą pagal 10 straipsnį ir imtis priemonių savo atsparumui užtikrinti pagal 11 straipsnį.

³⁴ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (OL L 88, 2017 3 31, p. 6).

³⁵ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

³⁶ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/941 dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB (OL L 158, 2019 6 14, p. 1).

³⁷ 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 (OL L 280, 2017 10 28, p. 1).

4. Kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai duomenis apie nustatytos rizikos rūšis ir rizikos vertinimų rezultatus, atsižvelgdamos į priede nurodytus sektorius ir pasektorius, ir tai padaro ne vėliau kaip per [trejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo], o paskui – ne rečiau kaip kas ketverius metus.
5. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, gali parengti savanorišką bendrą ataskaitų teikimo šablona, padedantį laikytis 4 dalies reikalavimų.

5 straipsnis *Ypatingos svarbos subjektų nustatymas*

1. Ne vėliau kaip per [trejus metus ir tris mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo] valstybės narės nustato kiekvieno priede išvardyto sektoriaus ir pasektorio, išskyrus to priedo 3, 4 ir 8 punktus, ypatingos svarbos subjektus.
2. Nustatydamos ypatingos svarbos subjektus pagal 1 dalį, valstybės narės atsižvelgia į pagal 4 straipsnį atlikto rizikos vertinimo rezultatus ir taiko šiuos kriterijus:
 - (a) subjektas teikia vieną arba daugiau esminių paslaugų;
 - (b) tos paslaugos teikimas priklauso nuo valstybėje narėje esančios infrastruktūros ir
 - (c) incidentas galėtų turėti didelį trikdomąjį poveikį paslaugos arba kitų esminių paslaugų, kurios yra priklausomos nuo tos paslaugos, teikimui priede nurodytuose sektoriuose.
3. Kiekviena valstybė narė sudaro nustatytų ypatingos svarbos subjektų sąrašą ir užtikrina, kad tiems ypatingos svarbos subjektams apie tai, kad jie nustatyti kaip ypatingos svarbos subjektai, būtų pranešta per vieną mėnesį nuo tokio nustatymo informuojant juos apie jų pareigas pagal II ir III skyrius ir apie dieną, nuo kurios jiems taikomos šių skyrių nuostatos.

Atitinkamiems ypatingos svarbos subjektams šio skyriaus nuostatos taikomos nuo pranešimo dienos, o III skyriaus nuostatos taikomos praėjus šešiams mėnesiams nuo tos dienos.
4. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šios direktyvos 8 straipsnį paskirtos jų kompetentingos institucijos praneštų kompetentingoms institucijoms, kurias valstybės narės paskyrė pagal [TIS 2 direktyvos] 8 straipsnį, apie ypatingos svarbos subjektų, paskirtų laikantis šio straipsnio, tapatybę ir tai padarytų per vieną mėnesį nuo tokio nustatymo dienos.
5. Pagal 3 dalį pranešimą įteikusios valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektai teiktų pagal šios direktyvos 8 straipsnį jų paskirtoms kompetentingoms institucijoms informaciją apie tai, ar jie ypatingos svarbos subjektais nustatyti vienoje ar daugiau valstybių narių. Jeigu dvi ar daugiau valstybių narių nustatė, kad subjektas yra ypatingos svarbos, šios valstybės narės konsultuojasi viena su kita, siekdamos sumažinti ypatingos svarbos subjektui tenkančią naštą, susijusią su III skyriuje nustatytais pareigomis.

6. Pagal IV skyrių valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektai, atsižvelgdami į 3 dalyje nurodytą pranešimą, pateiktą savo kompetentingoms institucijoms, paskirtoms pagal šios direktyvos 8 straipsnį, informaciją apie tai, ar jie esmines paslaugas teikia daugiau nei trečdalyje ar daugiau nei trečdaliui valstybių narių. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė nepagrįstai nedelsdama praneša Komisijai šių ypatingos svarbos subjektų tapatybes.
7. Valstybės narės prireikus ir bet kuriuo atveju ne rečiau kaip kas ketverius metus peržiūri ir, kai tinkama, atnaujina ypatingos svarbos subjektų sąrašą.

Jeigu po tokių atnaujinimų nustatomi papildomi ypatingos svarbos subjektai, taikomos 3, 4, 5 ir 6 dalys. Be to, valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektams, kurie po tokio atnaujinimo nebelaikomi ypatingos svarbos subjektais, apie tai būtų pranešama ir jie būtų informuojami, kad jiems nuo to pranešimo gavimo dienos nebetaikomos III skyriuje nustatytos pareigos.

6 straipsnis *Didelis trikdomas poveikis*

1. Nustatydamos, ar trikdomas poveikis yra didelis, kaip nurodyta 5 straipsnio 2 dalies c punkte, valstybės narės atsižvelgia į šiuos kriterijus:
 - (a) naudotojų, kurie priklauso nuo subjekto teikiamos paslaugos, skaičių;
 - (b) priede nurodytų kitų sektorių priklausomybę nuo tos paslaugos;
 - (c) pasekmes, kurias incidentai dėl savo masto ir trukmės galėtų sukelti ekonominei ir visuomenės veiklai, aplinkai ir viešajam saugumui;
 - (d) subjekto rinkos dalį tokių paslaugų rinkoje;
 - (e) geografinę teritoriją, kurioje incidentas gali daryti poveikį, įskaitant bet kokias tarpvalstybines pasekmes;
 - (f) subjekto svarbą pakankamam paslaugos lygiui išlaikyti, atsižvelgiant į esamas tos paslaugos teikimo alternatyvas.
2. Valstybės narės per ne vėliau kaip [trejus metus ir tris mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo] pateikia Komisijai šią informaciją:
 - (a) 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą paslaugų sąrašą;
 - (b) kiekviename priede nurodytame sektoriuje ir pasektoryje nustatytų ypatingos svarbos subjektų skaičių ir 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą paslaugą (-as), kurią (-ias) teikia kiekvienas subjektas;
 - (c) bet kokias ribas, taikomas siekiant sukonkretinti vieną ar daugiau 1 dalyje išvardytų kriterijų.

Valstybės narės paskui tą informaciją teikia prireikus ir ne rečiau kaip kas ketverius metus.

3. Komisija, pasikonsultavusi su Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupe, gali priimti gaires, kad palengvintų 1 dalyje nurodytų kriterijų taikymą atsižvelgiant į 2 dalyje nurodytą informaciją.

7 straipsnis

Subjektai, kurie pagal šį skyrių prilyginami ypatingos svarbos subjektams

1. Dėl priedo 3, 4 ir 8 punktuose nurodytų sektorių valstybės narės ne vėliau kaip per [trejus metus ir tris mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo] nustato subjektus, kurie pagal šį skyrių laikomi lygiaverčiais ypatingos svarbos subjektams. Šiems subjektams jos taiko 3 ir 4 straipsnius, 5 straipsnio 1–4 ir 7 dalių ir 9 straipsnio nuostatas.
2. Dėl priedo 3 ir 4 punktuose nurodytų subjektų, kurie buvo nustatyti pagal 1 dalį, valstybės narės užtikrina, kad, taikant 8 straipsnio 1 dalį, kompetentingomis institucijomis paskirtos institucijos būtų kompetentingos institucijos pagal [DORA reglamento] 41 straipsnį.
3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytiems subjektams nepagrįstai nedelsiant būtų pranešta apie tai, kad jie pagal šį straipsnį nustatyti ypatingos svarbos subjektams lygiaverčiais subjektais.

8 straipsnis

Kompetentingos institucijos ir bendrasis informacinis centras

1. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną arba daugiau kompetentingų institucijų, atsakingų už teisingą šios direktyvos taisyklių taikymą nacionaliniu lygmeniu ir prireikus vykdymo užtikrinimą (toliau – kompetentinga institucija). Valstybės narės gali paskirti jau veikiančią instituciją arba institucijas.

Jeigu valstybės narė paskiria daugiau nei vieną instituciją, jos aiškiai nustato konkrečias atitinkamų institucijų užduotis ir užtikrina, kad jos veiksmingai bendradarbiautų vykdydamos savo užduotis pagal šią direktyvą, įskaitant užduotis, susijusias su 2 dalyje nurodyto bendrojo informacinio centro paskyrimu ir veikla.
2. Kiekviena valstybė narė kompetentingoje institucijoje paskiria bendrąjį informacinį centrą, kuris vykdo ryšių palaikymo funkciją ir taip užtikrina tarpvalstybinį bendradarbiavimą su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis ir 16 straipsnyje nurodyta Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupe (toliau – bendrasis informacinis centras).
3. Ne vėliau kaip per [trejus metus ir šešis mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo] ir paskui kasmet bendrieji informaciniai centrai pateikia Komisijai ir Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupei apibendrintą ataskaitą apie gautus pranešimus, be kita ko, nurodydami pranešimų skaičių, praneštų incidentų pobūdį ir veiksmus, kurių buvo imtasi pagal 13 straipsnio 3 dalį.
4. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kompetentinga institucija, įskaitant joje paskirtą bendrąjį informacinį centrą, turėtų įgaliojimus ir pakankamai finansinių, žmogiškųjų ir techninių išteklių, kad galėtų veiksmingai ir efektyviai vykdyti jai pavestas užduotis.

5. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos institucijos, kai tinkama, ir laikydamosi Sąjungos ir nacionalinės teisės, konsultuotųsi ir bendradarbiautų su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, visų pirma atsakingomis už civilinę saugą, teisėsaugą ir asmens duomenų apsaugą, taip pat su atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant ypatingos svarbos subjektus.
6. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos institucijos, paskirtos pagal šį straipsnį, bendradarbiautų su kompetentingomis institucijomis, paskirtomis pagal [TIS 2 direktyvą], kibernetinio saugumo rizikos ir kibernetinių incidentų, darančių poveikį ypatingos svarbos subjektams, klausimais, taip pat dėl su ypatingos svarbos subjektais susijusių priemonių, kurių ėmėsi pagal [TIS 2 direktyvą] paskirtos kompetentingos institucijos.
7. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai apie paskirtą kompetentingą instituciją ir bendrąjį informacinį centrą ir tai padaro per tris mėnesius nuo jų paskyrimo dienos, taip pat praneša jų tiksliai užduotis ir pareigas pagal šią direktyvą, jų kontaktinius duomenis ir bet kokius jų vėlesnius pakeitimus. Kiekviena valstybė narė viešai paskelbia apie kompetentingos institucijos ir bendrojo informacinio centro paskyrimą.
8. Komisija skelbia valstybių narių bendrųjų informacinių centrų sąrašą.

9 straipsnis

Valstybių narių parama ypatingos svarbos subjektams

1. Valstybės narės remia ypatingos svarbos subjektų pastangas didinti savo atsparumą. Ta parama gali apimti rekomendacinės medžiagos ir metodikos rengimą siekiant padėti surengti pratybas, kad būtų išbandytas ypatingos svarbos subjektų atsparumas, ir suteikti mokymą jų darbuotojams.
2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos bendradarbiautų ir keistųsi informacija ir gerąja patirtimi su ypatingos svarbos subjektais, veikiančiais priedė nurodytuose sektoriuose.
3. Valstybės narės nustato dalijimosi informacija priemones, kad paremtų savanorišką ypatingos svarbos subjektų dalijimąsi informacija į šią direktyvą įtrauktais klausimais, laikantis Sąjungos ir nacionalinės teisės, ypač konkurencijos ir asmens duomenų apsaugos teisės.

III SKYRIUS

YPATINGOS SVARBOS SUBJEKTŲ ATSPARUMAS

10 straipsnis

Ypatingos svarbos subjektų atliekamas rizikos vertinimas

Valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektai per šešis mėnesius nuo 5 straipsnio 3 dalyje nurodyto pranešimo gavimo dienos ir paskui prireikus, bet ne rečiau kaip kas

ketverius metus, remdamosi valstybių narių rizikos vertinimais ir kitais atitinkamais informacijos šaltiniais, įvertintų visą susijusią riziką, kuri gali sutrikdyti jų veiklą.

Rizikos vertinime atsižvelgiama į visą atitinkamą 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą riziką, dėl kurios gali būti sutrikdytas esminių paslaugų teikimas. Jame atsižvelgiama į bet kokią kitų priede nurodytų sektorių priklausomybę nuo ypatingos svarbos subjekto teikiamos paslaugos, įskaitant, kai tinkama, kaimynines valstybes nares ir trečiąsias šalis, ir į poveikį, kurį esminių paslaugų teikimo sutrikdymas viename ar daugiau iš šių sektorių gali turėti ypatingos svarbos subjekto teikiamai esminei paslaugai.

11 straipsnis

Ypatingos svarbos subjektų taikomos atsparumo priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektai imtųsi tinkamų ir proporcingų techninių ir organizacinių priemonių ir taip užtikrintų jų atsparumą, įskaitant priemones, kurios yra būtinos:
 - (a) užkirsti kelią incidentams, įskaitant nelaimių rizikos mažinimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos priemones;
 - (b) užtikrinti tinkamą fizinę poveikių vietų, įrangos ir kitos infrastruktūros apsaugą, įskaitant tvorų ir kliūčių statymą, perimetro stebėsenos priemones ir taisykles, taip pat aptikimo įrangą ir prieigos kontrolę;
 - (c) apsisaugoti nuo tokių incidentų pasekmių ir jas sušvelninti, įskaitant rizikos ir krizės valdymo procedūrų ir protokolų įgyvendinimą ir perspėjimo taisykles;
 - (d) atsigauti po incidentų, įskaitant veiklos tęstinumo priemones ir alternatyvių tiekimo grandinių nustatymą;
 - (e) užtikrinti tinkamą darbuotojų saugumo valdymą, įskaitant ypatingos svarbos funkcijas vykdančių darbuotojų kategorijų nustatymą, prieigos prie poveikių vietų, įrangos bei kitos infrastruktūros ir neskelbtinos informacijos teisių suteikimą, taip pat konkrečių darbuotojų kategorijų nustatymą atsižvelgiant į 12 straipsnį;
 - (f) didinti atitinkamų darbuotojų informuotumą apie a–e punktuose nurodytas priemones.
2. Valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektai turėtų parengtą ir taikytą atsparumo planą arba lygiavertį dokumentą (-us), kuriame (-iuose) išsamiai aprašomos 1 dalyje nustatytos priemonės. Jeigu ypatingos svarbos subjektai ėmėsi priemonių laikydamiesi kituose Sąjungos teisės aktuose nustatytų pareigų, kurios taip pat yra svarbios atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytas priemones, jie taip pat turėtų tas priemones aprašyti atsparumo plane arba lygiaverčiame dokumente (-uose).
3. Valstybės narės, kuri nustatė ypatingos svarbos subjektą, prašymu ir atitinkamam ypatingos svarbos subjektui sutikus, Komisija rengia patariamąsias misijas pagal 15 straipsnio 4, 5, 7 ir 8 dalyse nustatytas taisykles, kad patartų atitinkamam ypatingos svarbos subjektui, kaip laikytis savo pareigų pagal III skyrių. Apie patariamąsias

misijos išvadas pranešama Komisijai, tai valstybei narei ir atitinkamam ypatingos svarbos subjektui.

4. Komisija turi įgaliojimus priimti deleguotuosius teisės aktus pagal 21 straipsnį, kuriais papildoma 1 dalis ir nustatomos išsamios taisyklės, kuriomis sukonkretinamos kai kurios arba visos priemonės, kurių reikia imtis pagal tą dalį. Komisija tuos deleguotuosius aktus priima atsižvelgdama į tai, kiek jie yra reikalingi veiksmingam ir nuosekliam tos dalies taikymui pagal šios direktyvos tikslus, ir atsižvelgdama į visas tendencijas, susijusias su rizika, technologijomis ar atitinkamų paslaugų teikimu, taip pat į bet kokius ypatumus, susijusius su konkrečiais sektoriais ir subjektų rūšimis.
5. Siekdama nustatyti būtinas technines ir metodines specifikacijas, susijusias su 1 dalyje nurodytų priemonių taikymu, Komisija priima įgyvendinimo aktus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 20 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

12 straipsnis

Asmenų patikrinimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektai pateiktų prašymus dėl tam tikroms konkrečioms darbuotojų kategorijoms priklausančių asmenų patikrinimų, įskaitant asmenis, kuriuos svarstoma įdarbinti eiti šioms kategorijoms priklausančias pareigas, ir kad institucijos, turinčios kompetenciją atlikti tokius asmenų patikrinimus, greitai įvertintų šiuos prašymus.
2. Pagal taikytiną Sąjungos ir nacionalinę teisę, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679/ES³⁸, atliekant 1 dalyje nurodytus asmenų patikrinimus:
 - (a) nustatoma asmens tapatybė remiantis pateiktais dokumentais;
 - (b) nagrinėjama bet kokia informacija apie teistumą už nusikaltimus, kurie yra svarbūs įdarbinant asmenį eiti konkrečias pareigas ir kurie ne trumpesniu kaip penkerių, bet ne ilgesniu kaip dešimties metų laikotarpiu įvykdyti asmens pilietybės valstybėje (-ėse) narėje (-ėse) ir bet kuriose kitose gyvenamosios vietos valstybėse narėse ar trečiosiose šalyse;
 - (c) tikrinamos ankstesnės darbovietės, išsilavinimas ir bet kokios mokymosi ar užimtumo pertraukos, nurodytos asmens anketoje, ne trumpesniu kaip penkerių, bet ne ilgesniu nei dešimties metų laikotarpiu.

Dėl pirmos pastraipos b punkto pažymėtina, kad valstybės narės užtikrina, kad jų institucijos, turinčios kompetenciją atlikti asmenų patikrinimus, informaciją apie teistumą iš kitų valstybių narių gautų per Europos nuosprendžių registrų informacinę sistemą (ECRIS) laikydamosi Tarybos pamatiniame sprendime 2009/315/TVR ir, kai tinkama, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/816³⁹ nustatytų

³⁸ OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

³⁹ OL L 135, 2019 5 22, p. 1.

procedūrų. To pamatinio sprendimo 3 straipsnyje ir to reglamento 3 straipsnio 5 dalyje nurodytos centrinės institucijos atsakymus į prašymus pateikti tokią informaciją pateikia per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos.

3. Pagal taikytiną Sąjungos ir nacionalinę teisę, įskaitant Reglamentą (ES) 2016/679, kiekviena valstybė narė taip pat užtikrina galimybę išplėsti 1 dalyje nurodytų asmenų patikrinimų mastą, remdamasi tinkamai pagrįstu ypatingos svarbos subjekto prašymu, kad būtų atsižvelgta į žvalgybos ir kitą objektyvią prieinamą informaciją, kuri gali būti būtina siekiant nustatyti atitinkamo asmens tinkamumą eiti pareigas, dėl kurių ypatingos svarbos subjektas prašė atlikti išsamesnį asmens patikrinimą.

13 straipsnis *Pranešimas apie incidentus*

1. Valstybės narės užtikrina, kad ypatingos svarbos subjektai nepagrįstai nedelsdami praneštų kompetentingai institucijai apie incidentus, kurie stipriai sutrikdo arba gali stipriai sutrikdyti jų veiklą. Pranešimuose pateikiama visa prieinama informacija, būtina tam, kad kompetentinga institucija suprastų incidento pobūdį, priežastį ir galimas pasekmes, įskaitant galimybę nustatyti bet koki tarpvalstybinį incidento poveikį. Dėl tokio pranešimo ypatingos svarbos subjektams netaikoma didesnė atsakomybė.
2. Siekiant nustatyti sutrikdymo arba potencialaus sutrikdymo, kurį sukelia incidentas, svarbą ypatingos svarbos subjekto veiklai, visų pirma reikia atsižvelgti į šiuos parametrus:
 - (a) naudotojų, paveiktų dėl sutrikdymo arba potencialaus sutrikdymo, skaičių;
 - (b) sutrikdymo trukmę arba numatomą potencialaus sutrikdymo trukmę;
 - (c) naudotojų, paveiktų dėl sutrikdymo arba potencialaus sutrikdymo, geografinę vietą.
3. Remdamasi ypatingos svarbos subjekto pranešime pateikta informacija, kompetentinga institucija per savo bendrąjį informacinį centrą informuoja kitų paveiktų valstybių narių bendruosius informacinius centrus, jeigu incidentas daro arba gali daryti didelį poveikį ypatingos svarbos subjektams ir tolesniam esminių paslaugų teikimui vienoje ar daugiau valstybių narių.

Tai darydamas bendrasis informacinis centras pagal Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus, kurie atitinka Sąjungos teisę, informaciją tvarko taip, kad būtų paisoma jos konfidencialumo ir užtikrinami atitinkamo ypatingos svarbos subjekto saugumo ir komerciniai interesai.
4. Kompetentinga institucija, gavusi pranešimą pagal 1 dalį, kuo greičiau pateikia ją informavusiam ypatingos svarbos subjektui atitinkamą informaciją, susijusią su tolesniais veiksmais dėl jo pranešimo, įskaitant informaciją, kuri galėtų padėti ypatingos svarbos subjektui veiksmingai reaguoti į incidentą.

IV SKYRIUS

KONKRETI EUROPOS MASTU YPAČ REIKŠMINGŲ YPATINGOS SVARBOS SUBJEKTŲ PRIEŽIŪRA

14 straipsnis

Europos mastu ypač reikšmingi ypatingos svarbos subjektai

1. Europos mastu ypač reikšmingiems ypatingos svarbos subjektams pagal šį skyrių taikoma konkreti priežiūra.
2. Subjektas laikomas Europos mastu ypač reikšmingu ypatingos svarbos subjektu, jeigu nustatyta, kad jis yra ypatingos svarbos subjektas, teikiantis esmines paslaugas daugiau nei trečdalyje ar daugiau nei trečdaliui valstybių narių, ir apie jį, kaip apie tokį subjektą, pranešta Komisijai atitinkamai pagal 5 straipsnio 1 ir 6 dalis.
3. Komisija, gavusi pranešimą pagal 5 straipsnio 6 dalį, nepagrįstai nedelsdama informuoja atitinkamą subjektą, kad jis laikomas Europos mastu ypač reikšmingu ypatingos svarbos subjektu, taip pat informuoja tą subjektą apie jo pareigas pagal šį skyrių ir dieną, nuo kurios jam taikomos tos pareigos.

Šio skyriaus nuostatos atitinkamiems Europos mastu ypač reikšmingiems ypatingos svarbos subjektams taikomos nuo to pranešimo gavimo dienos.

15 straipsnis

Konkreti priežiūra

1. Vienos arba daugiau valstybių narių arba Komisijos prašymu valstybė narė, kurioje yra Europos mastu ypač reikšmingo ypatingos svarbos subjekto infrastruktūra, kartu su tuo subjektu informuoja Komisiją ir Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupę apie pagal 10 straipsnį atlikto rizikos vertinimo rezultatą ir priemones, kurių buvo imtasi pagal 11 straipsnį.

Ta valstybė narė taip pat nepagrįstai nedelsdama informuoja Komisiją ir Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupę apie bet kokius priežiūros arba vykdymo užtikrinimo veiksmus, įskaitant visus atitikties vertinimus arba priimtus nutarimus, kurių jos kompetentinga institucija dėl to subjekto ėmėsi pagal 18 ir 19 straipsnius.

2. Vienos ar daugiau valstybių narių prašymu arba savo iniciatyva ir sutikus valstybei narei, kurioje yra Europos mastu ypač reikšmingo ypatingos svarbos subjekto infrastruktūra, Komisija rengia patariamąją misiją, kad įvertintų priemones, kurių tas subjektas ėmėsi siekdamas vykdyti savo pareigas pagal III skyrių. Prireikus patariamųjų misijų metu gali būti prašoma, kad Reagavimo į nelaimės koordinavimo centras suteiktų specialiujų žinių nelaimių rizikos valdymo srityje.
3. Patariamoji misija apie savo išvadas per trijų mėnesių terminą, kuris pradedamas skaičiuoti nuo patariamąsios misijos pabaigos, informuoja Komisiją, Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupę ir Europos mastu ypač reikšmingą ypatingos svarbos subjektą.

Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupė išanalizuoja išvadas ir prireikus konsultuoja Komisiją dėl to, ar atitinkamas Europos mastu ypač reikšmingas ypatingos svarbos subjektas laikosi savo pareigų pagal III skyrių, ir, kai tinkama, kokių priemonių būtų galima imtis siekiant padidinti to subjekto atsparumą.

Komisija, remdamasi šiais patarimais, valstybei narei, kurioje yra to subjekto infrastruktūra, Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupei ir tam subjektui perduoda savo nuomonę apie tai, ar tas subjektas laikosi savo pareigų pagal III skyrių, ir, kai tinkama, kokių priemonių būtų galima imtis siekiant padidinti to subjekto atsparumą.

Ta valstybė narė tinkamai atsižvelgia į tą nuomonę ir pateikia Komisijai ir Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupei informaciją apie bet kokias priemones, kurių ji ėmėsi atsižvelgdama į pranešimą.

4. Kiekvieną patariamąją misiją sudaro valstybių narių ekspertai ir Komisijos atstovai. Valstybės narės gali pasiūlyti patariamąsios misijos dalyvių kandidatūras. Komisija kiekvienos patariamąsios misijos narius atrenka ir paskiria atsižvelgdama į jų profesinę kompetenciją ir užtikrina geografiniu požiūriu proporcingą atstovavimą valstybėms narėms. Komisija sumoka su dalyvavimu patariamojoje misijoje susijusias išlaidas.

Komisija pasirūpina, kad būtų parengta patariamąsios misijos programa, ir tai daro tardamasi su konkrečios patariamąsios misijos nariais ir pritarus valstybei narei, kurioje yra atitinkamo ypatingos svarbos subjekto arba Europos mastu ypač reikšmingo ypatingos svarbos subjekto infrastruktūra.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriame nustato taisykles dėl patariamųjų misijų vykdymo ir ataskaitų rengimo procedūrinės tvarkos. Šis įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 20 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
6. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamas Europos mastu ypač reikšmingas ypatingos svarbos subjektas leistų patariamąsios misijos dalyviams susipažinti su visa informacija, sistemomis ir įranga, susijusiomis su jo esminių paslaugų teikimu ir būtinomis to subjekto užduotims atlikti.
7. Patariamoji misija vykdoma laikantis taikytinos valstybės narės, kurioje yra infrastruktūra, nacionalinės teisės.
8. Organizuodama patariamąsias misijas, Komisija atsižvelgia į bet kokių patikrinimų pagal Reglamentą (EB) Nr. 300/2008 ir Reglamentą (EB) Nr. 725/2004 ir bet kokios stebėsenos pagal Direktyvą 2005/65/EB, kuriuos Komisija, kai tinkama, atliko dėl ypatingos svarbos subjektų arba Europos mastu ypač reikšmingų ypatingos svarbos subjektų, ataskaitas.

V SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS IR ATASKAITŲ TEIKIMAS

16 straipsnis

Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupė

1. Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupė sudaroma ir pradeda veikti praėjus [šešiams mėnesiams nuo šios direktyvos įsigaliojimo]. Ji remia Komisiją ir palengvina strateginį bendradarbiavimą bei keitimąsi informacija, susijusia su šia direktyva.
2. Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupę sudaro valstybių narių ir Komisijos atstovai. Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupė, kai tai yra svarbu vykdant jos užduotis, gali kviesti suinteresuotųjų šalių atstovus dalyvauti jos darbe.

Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupei vadovauja Komisijos atstovas.

3. Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupė vykdo šias užduotis:
 - (a) remia Komisiją padedant valstybėms narėms didinti jų gebėjimus prisidėti prie ypatingos svarbos subjektų atsparumo užtikrinimo pagal šią direktyvą;
 - (b) vertina 3 straipsnyje nurodytų ypatingos svarbos subjektų atsparumo strategijas ir nustato su šiomis strategijomis susijusią geriausią patirtį;
 - (c) palengvina keitimąsi geriausia patirtimi, susijusia su valstybių narių atliekamu ypatingos svarbos subjektų nustatymu pagal 5 straipsnį, be kita ko, atsižvelgiant į jų tarpvalstybinę priklausomybę, ir susijusia su rizika bei incidentais;
 - (d) paprašius prisideda rengiant 6 straipsnio 3 dalyje nurodytas gaires ir bet kokius deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus pagal šią direktyvą;
 - (e) kasmet nagrinėja 8 straipsnio 3 dalyje nurodytas suvestines ataskaitas;
 - (f) keičiasi geriausia patirtimi dėl informacijos, susijusios su 13 straipsnyje nurodytais pranešimais apie incidentus, mainų;
 - (g) atlieka analizę ir pataria patariamųjų misijų ataskaitų rengimo klausimais pagal 15 straipsnio 3 dalį;
 - (h) keičiasi informacija ir geriausia patirtimi mokslinių tyrimų ir plėtros, susijusios su ypatingos svarbos subjektų atsparumu pagal šią direktyvą, klausimais;
 - (i) prireikus keičiasi informacija su ypatingos svarbos subjektų atsparumu susijusiais klausimais su atitinkamomis Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis.

4. Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupė ne vėliau kaip per [24 mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo], o vėliau kas dvejus metus parengia darbo programą dėl veiksmų, kurių reikia imtis siekiant įgyvendinti tikslus ir užduotis, kurie turi atitikti šios direktyvos reikalavimus ir tikslus.
5. Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupė nuolat ir ne rečiau kaip kartą per metus susitinka su Bendradarbiavimo grupe, sudaryta pagal [TIS 2 direktyvą], kad skatintų strateginį bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija.
6. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma procedūrinė tvarka, būtina Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupės veikimui užtikrinti. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 20 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
7. Komisija teikia Ypatingos svarbos subjektų atsparumo klausimų grupei ataskaitą, kurioje apibendrinama valstybių narių pagal 3 straipsnio 3 dalį ir 4 straipsnio 4 dalį pateikta informacija ir tai padaro ne vėliau kaip per [trejus metus ir šešis mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo], o paskui – prireikus, bet ne rečiau kaip kas ketverius metus.

17 straipsnis

Komisijos parama kompetentingoms institucijoms ir ypatingos svarbos subjektams

1. Komisija, kai tinkama, remia valstybės nares ir ypatingos svarbos subjektus jiems laikantis savo reikalavimų pagal šią direktyvą, visų pirma rengia Sąjungos lygmens tarpvalstybinės ir tarpsektorinės rizikos, kylančios esminių paslaugų teikimui, apžvalgą, organizuoja 11 straipsnio 3 dalyje ir 15 straipsnio 3 dalyje nurodytas patariamąsias misijas ir lengvina keitimąsi informacija tarp ekspertų visoje Sąjungoje.
2. Komisija papildo 9 straipsnyje nurodytą valstybių narių veiklą parengdama geriausią patirtį bei metodiką ir plėtodama tarpvalstybinę mokymo veiklą ir pratybas, kuriomis siekiama išbandyti ypatingos svarbos subjektų atsparumą.

VI SKYRIUS PRIEŽIŪRA IR VYKDYMO UŽTIKRINIMAS

18 straipsnis

Įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas

1. Valstybės narės, siekdamos įvertinti, kaip subjektai, kuriuos jos pagal 5 straipsnį nustatė kaip ypatingos svarbos subjektus, laikosi pareigų pagal šią direktyvą, užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų įgaliojimus ir priemones:
 - (a) atlikti patalpų, kurias ypatingos svarbos subjektas naudoja teikdamas savo esmines paslaugas, patikrinimus vietoje ir vykdyti ypatingos svarbos subjektų priemonių priežiūrą ne vietoje pagal 11 straipsnį;

- (b) atlikti arba įpareigoti atlikti tų subjektų auditą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų įgaliojimus ir priemones tais atvejais, kai tai yra būtina jų užduotims pagal šią direktyvą atlikti, reikalauti, kad subjektai, kuriuos jos nustatė kaip ypatingos svarbos subjektus pagal 5 straipsnį, per tų institucijų nustatytą pagrįstą terminą pateiktų:
- (a) informaciją, kuri yra būtina siekiant įvertinti, ar priemonės, kurių tie subjektai ėmėsi savo atsparumui užtikrinti, atitinka 11 straipsnio reikalavimus;
- (b) veiksmingo šių priemonių įgyvendinimo įrodymus, įskaitant audito, kurį to subjekto sąskaita atliko jo atrinktas nepriklausomas ir kvalifikuotas auditorius, rezultatus.
- Kompetentingos institucijos, reikalaudamos pateikti tą informaciją, nurodo reikalavimo tikslą ir konkrečią reikalaujamą informaciją.
3. Nedarant poveikio galimybei nustatyti sankcijas pagal 19 straipsnį, kompetentingos institucijos, po to, kai buvo atlikti 1 dalyje nurodyti priežiūros veiksmai, arba įvertinus 2 dalyje nurodytą informaciją, gali įpareigoti atitinkamus ypatingos svarbos subjektus per šių institucijų nustatytą pagrįstą terminą imtis būtinų ir proporcingų priemonių, kuriomis būtų ištaisyta nustatytas šios direktyvos pažeidimas, ir pateikti toms institucijoms informaciją apie taikytas priemones. Nustatant šiuos įpareigojimus visų pirma atsižvelgiama į pažeidimo rimtumą.
4. Valstybė narė užtikrina, kad 1, 2 ir 3 dalyse nurodyti įgaliojimai būtų įgyvendinami tik taikant tinkamas apsaugos priemones. Šiomis apsaugos priemonėmis visų pirma garantuojama, kad tokiais įgaliojimais būtų naudojamosi objektyviai, skaidriai ir proporcingai ir kad būtų tinkamai apsaugotos paveiktų ypatingos svarbos subjektų teisės ir teisėti interesai, įskaitant jų teisę būti išklausytiems, teisę į gynybą ir veiksmingą teisių gynimą nepriklausomame teisme.
5. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija, pagal šį straipsnį įvertinusi ypatingos svarbos subjekto atitiktį, informuotų atitinkamos valstybės narės kompetentingas institucijas, paskirtas pagal [TIS 2 direktyvą], be to, ji gali prašyti, kad tos institucijos įvertintų tokio subjekto kibernetinį saugumą ir šiuo tikslu bendradarbiautų ir keistųsi informacija.

19 straipsnis Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl nuobaudų, taikomų dėl remiantis šia direktyva priimtų nacionalinių nuostatų pažeidimo, ir imasi visų priemonių, reikalingų jų vykdymui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios. Valstybės narės apie šias nuostatas Komisijai praneša ne vėliau kaip per [dvejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo], o apie vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus – nedelsdamos.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20 straipsnis Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

21 straipsnis Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 11 straipsnio 4 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos ar bet kurios kitos abiejų teisės aktų leidėjų nustatytos dienos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 11 straipsnio 4 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 11 straipsnio 4 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

22 straipsnis
Ataskaitų teikimas ir peržiūra

Praėjus ne daugiau kaip [54 mėnesiams po šios direktyvos įsigaliojimo], Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje įvertinama, koku mastu valstybės narės ėmėsi būtinų priemonių, siekdamos laikytis šios direktyvos.

Komisija periodiškai peržiūri šios direktyvos veikimą ir teikia ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai. Ataskaitoje visų pirma įvertinamas direktyvos poveikis ir pridėtinė vertė užtikrinant ypatingos svarbos subjektų atsparumą ir tai, ar reikėtų išplėsti direktyvos taikymo sritį į ją įtraukiant kitus sektorius ar pasektorius. Pirmoji ataskaita teikiama ne vėliau kaip per [šešerius metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo] ir joje visų pirma įvertinama, ar reikėtų išplėsti direktyvos taikymo sritį į ją įtraukiant maisto gamybos, perdirbimo ir platinimo sektorių.

23 straipsnis
Direktyvos 2008/114/EB panaikinimas

Direktyva 2008/114/EB panaikinama nuo [šios direktyvos įsigaliojimo diena].

24 straipsnis
Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip per [18 mėnesių po šios direktyvos įsigaliojimo] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Tas nuostatas jos taiko praėjus [dviem metams ir vienai dienai nuo šios direktyvos įsigaliojimo].

Valstybės narės, priimdamos tokias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

25 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

26 straipsnis
Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas*

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Saugumas

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☐ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁴⁰

☒ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Ypatingos svarbos infrastruktūros objektų operatoriai paslaugas teikia įvairiuose sektoriuose (pvz., transporto, energijos, sveikatos, vandens ir pan.) ir šios paslaugos yra būtinos gyvybiškai svarbioms visuomenės funkcijoms ir ekonominei veiklai. Todėl operatoriai turi būti atsparūs, t. y. gerai apsaugoti ir sugebantys greitai atkurti veiklą sutrikdymo atveju.

Bendrasis pasiūlymo tikslas yra užtikrinti šių operatorių (šiuose pasiūlyme vadinamų ypatingos svarbos subjektais) atsparumą įvairiai gaivalinei ir žmogaus sukeltai, tyčinio arba netyčinio pobūdžio rizikai.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

Iniciatyva siekiama keturių konkrečių tikslų:

– užtikrinti geresnę rizikos ir tarpusavio priklausomybės veiksmų, susijusių su ypatingos svarbos subjektais, supratimą, taip pat supratimą apie šios rizikos šalinimo priemones;

⁴⁰

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

- užtikrinti, kad valstybių narių institucijos visus atitinkamus subjektus paskirtų ypatingos svarbos subjektams;
 - užtikrinti, kad į viešąją politiką ir veiklos praktiką būtų įtraukta pati įvairiausia su atsparumu susijusi veikla;
 - stiprinti gebėjimus ir gerinti suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą ir komunikaciją.
- Šie tikslai padės pasiekti bendrąją iniciatyvos tikslą.

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Tikimasi, kad iniciatyva turės teigiamą poveikį ypatingos svarbos subjektų saugumui, nes jie būtų atsparesni rizikai ir sutrikdymams. Jie turėtų sugebėti geriau sušvelninti riziką, įveikti potencialius sutrikdymus ir kuo labiau sumažinti neigiamas pasekmes įvykus incidentui.

Geresnis ypatingos svarbos subjektų atsparumas taip pat reiškia, kad jų operacijos bus patikimesnės ir kad jie savo paslaugas daugybėje gyvybiškai svarbių sektorių teiks nuolat, taip prisidedami prie sklandaus vidaus rinkos veikimo. Tai savo ruožtu turės teigiamą poveikį plačiajai visuomenei ir įmonėms, nes jos savo kasdienėje veikloje toliau galės naudotis šiomis paslaugomis.

Valdžios institucijoms taip pat bus naudingas stabilumas, kurį suteikia sklandus pagrindinės ekonominės veiklos vykdymas ir nuolatinis esminių paslaugų teikimas jų piliečiams.

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir pasiekimų stebėsenos rodiklius.

Rodikliai, kuriais remiantis bus stebima pažanga ir pasiekimai, bus susieti su konkrečiais iniciatyvos tikslais:

- institucijų ir ypatingos svarbos subjektų atliktų rizikos vertinimų skaičius ir mastas padės pagrindiniams dalyviams geriau suprasti riziką;
- valstybių narių nustatytų ypatingos svarbos subjektų skaičius atspindės ypatingos svarbos infrastruktūros politikos mastą;
- atsparumo aspekto integravimas į viešąją politiką ir veiklos praktiką atspindės nacionalinėse strategijose ir ypatingos svarbos subjektų atsparumo priemonėse;
- didesni gebėjimai ir geresnis bendradarbiavimas bus vertinamas remiantis gebėjimų stiprinimo veikla ir plėtojamomis bendradarbiavimo iniciatyvomis.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Siekdamos laikytis iniciatyvos reikalavimų, valstybės narės trumpuoju arba ilguoju laikotarpiu reikės parengti ypatingos svarbos subjektų atsparumo strategiją; atlikti nacionalinį rizikos vertinimą ir nustatyti, kurie operatoriai yra ypatingos svarbos subjektai, remiantis rizikos vertinimo rezultatais ir konkrečiais kriterijais. Ši veikla bus vykdoma nuolat ir prireikus, bet ne rečiau kaip kas ketverius metus. Valstybės narės taip pat turės nustatyti atitinkamų suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo mechanizmus.

Operatoriai, kurie paskirti ypatingos svarbos subjektais, trumpuoju arba ilguoju laikotarpiu savo iniciatyva turėtų atlikti rizikos vertinimą; imtis tinkamų ir proporcingų techninių bei organizacinių priemonių savo atsparumui užtikrinti ir pranešti kompetentingoms institucijoms apie incidentus.

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.

Priežastys imtis veiksmų Europos lygmeniu (*ex ante*)

Šios iniciatyvos tikslas yra didinti ypatingos svarbos subjektų atsparumą įvairiai rizikai. Šio tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti vienos: ES veiksmams yra pateisinami atsižvelgiant į bendrą ypatingos svarbos subjektams kylančios rizikos pobūdį; tarpvalstybinį jų teikiamų paslaugų pobūdį ir jų tarpusavio priklausomybę ir ryšius (sektoriuose ir tarpvalstybiniu lygmeniu). Tai reiškia, kad vieno atskiro įrenginio pažeidžiamumas arba sutrikdymas gali sutrikdyti įvairius sektorius ar daryti poveikį kitoms valstybėms narėms.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (*ex post*)

Palyginti su dabartine situacija, siūloma iniciatyva sukurs papildomos naudos, nes visų pirma:

- bus sukurta bendra sistema, kuri padės skatinti glaudesnę valstybių narių politikos suderinimą (suderinta taikymo sritis sektoriuose, ypatingos svarbos subjektų paskyrimo kriterijai, bendri reikalavimai, taikomi rizikos vertinimams);

- bus užtikrinta, kad ypatingos svarbos subjektai imtųsi tinkamų atsparumo priemonių;

- bus sutelkiamos žinios ir patirtis iš visos ES, kuri padėtų optimizuoti ypatingos svarbos subjektų ir institucijų atsaką;

- bus sumažinti valstybių narių skirtumai ir padidintas ypatingos svarbos subjektų atsparumo lygis visoje ES.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Pasiūlyme remiamasi patirtimi, įgyta įgyvendinant Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų direktyvą (Direktyva 2008/114/EB), ir jos vertinimu (SWD(2019) 308).

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Šis pasiūlymas yra vienas iš kertinių naujos ES saugumo sąjungos strategijos, kuria siekiama sukurti į ateitį orientuotą saugumo aplinką, pagrindų.

Atsižvelgiant į nelaimių prevenciją, mažinimą ir valdymą, galima plėtoti sinergiją su Sąjungos civilinės saugos mechanizmu.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],

☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM.

☒ **trukmė neribota**

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2021 iki 2027 m.;
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁴¹

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

☐ vykdomųjų įstaigų.

☒ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams;

☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

☐ EIB ir Europos investicijų fondui;

☐ Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems organams;

☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;

☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;

☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skylyje.

⁴¹

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

Pastabos

Tiesioginis valdymas visų pirma bus taikomas HOME GD administraciniam susitarimams, administraciniam susitarimui su JRC, Komisijos valdomoms dotacijoms.

Pasidalijamasis valdymas bus taikomas pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomiems projektams. Valstybės narės turės parengti strategiją ir rizikos vertinimą ir šiais tikslais gali naudoti savo nacionalinius paketus.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Remiantis pasiūlymu dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo, atsižvelgiant į Vidaus saugumo fondą, sukuriama Sąjungos priemonė, skirta saugumo erdvei (COM(2018) 472 *final*):

Pasidalijamasis valdymas

Kiekviena valstybė narė nustato savo programos valdymo ir kontrolės sistemą ir užtikrina stebėsenos sistemos ir rodiklių duomenų kokybę ir patikimumą pagal Bendrųjų nuostatų reglamentą (toliau – BNR). Siekiant sudaryti sąlygas greičiau pradėti įgyvendinimą, galima pratęsti gerai veikiančių valdymo ir kontrolės sistemų veikimą kitu programos sudarymo laikotarpiu.

Atsižvelgiant į tai, valstybės narės bus prašomos įsteigti stebėsenos komitetą, kuriame dalyvaus Komisija, atlikdama patariamąsias funkcijas. Stebėsenos komitetas susitinka bent kartą per metus. Jis peržiūri visas problemas, turinčias įtakos programos pažangai siekiant jos tikslų.

Valstybės narės atsiųs metinę veiklos rezultatų ataskaitą, kurioje turi būti išdėstyta informacija apie programos įgyvendinimo ir tarpinių bei siektinų reikšmių siekimo pažangą. Joje taip pat turi būti nurodomos problemos, darančios poveikį programos rezultatams, ir aprašoma, kokių veiksmų imtasi joms spręsti.

Laikotarpio pabaigoje kiekviena valstybė narė pateikia galutinę veiklos rezultatų ataskaitą. Galutinėje ataskaitoje daugiausia dėmesio turi būti skiriama pažangai, padarytai siekiant programos tikslų; joje turi būti apžvelgiamos pagrindinės problemos, dariusios poveikį programos veikimui, šios problemoms spręsti taikytos priemonės ir pateikiamas šių priemonių veiksmingumo įvertinimas. Be to, joje turėtų būti nurodytas programos indėlis sprendžiant problemas, nustatytas valstybei narei skirtose susijusiose ES rekomendacijose, pažanga, padaryta siekiant veiklos rezultatų plane nustatytų siektinų reikšmių, susijusių vertinimų duomenys ir tolesni veiksmai dėl šių duomenų, taip pat komunikacijos veiksmų rezultatai.

Pagal BNR pasiūlymo projektą valstybės narės kasmet atsiųs patikinimo duomenų rinkinį, kuriam priklauso metinės ataskaitos, valdymo pareiškimas ir audito institucijos nuomonė apie ataskaitas, metinė kontrolės ataskaita, kaip reikalaujama pagal BNR 92 straipsnio 1 dalies d punktą, valdymo ir kontrolės sistemą ir metinėse ataskaitose deklaruotų išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą. Naudodamasi šiuo patikinimo dokumentų rinkiniu Komisija spręs dėl fondo už ataskaitinius metus mokėtinos sumos.

Kas dvejus metus rengiami Komisijos ir kiekvienos valstybės narės peržiūros posėdžiai kiekvienos programos veiklos rezultatams nagrinėti.

Šešis kartus per metus valstybės narės siunčia kiekvienos programos duomenis, suskirstytus pagal konkrečius tikslus. Šie duomenys susiję su veiklos sąnaudomis ir bendrų produkto ir rezultato rodiklių vertėmis.

Apskritai:

Komisija atlieka pagal šį fondą įgyvendinamų veiksmų laikotarpio vidurio ir retrospektyvinį vertinimą, laikydamasi Bendrųjų nuostatų reglamento. Laikotarpio vidurio vertinimas turėtų būti visų pirma grindžiamas programų, valstybių narių pateiktų Komisijai iki 2024 m. gruodžio 31 d., laikotarpio vidurio vertinimu.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento pasiūlymu, kuriuo, atsižvelgiant į Vidaus saugumo fondą, sukuriamą Sąjungos priemonę, skirtą saugumo erdvei (COM(2018) 472 *final*):

Ir HOME GD 2007–2013 m. fondų *ex post* vertinimai, ir dabartinių HOME GD fondų tarpiniai vertinimai rodo, kad taikant įvairius įgyvendinimo būdus migracijos ir vidaus reikalų srityse užtikrinti veiksmingi fondų tikslų pasiekimo būdai. Išsaugomas įgyvendinimo mechanizmų visapusiškumas, kuriam priklauso pasidalijamasis, tiesioginis ir netiesioginis valdymas.

Taikydamos pasidalijamąjį valdymą, valstybės narės įgyvendina programas, kuriomis prisidedama siekiant Sąjungos politikos tikslų, pritaikytų prie jų nacionalinio konteksto. Pasidalijamasis valdymas užtikrina, kad finansinę paramą gali gauti visos dalyvaujančios valstybės. Be to, taikant pasidalijamąjį valdymą sudaromos finansavimo nuspėjamumo sąlygos ir valstybės narės, geriausiai išmanančios joms kylančias problemas, gali atitinkamai planuoti ilgalaikes joms skiriamas sumas. Nauja yra tai, kad fondas gali teikti pagalbą ir ekstremaliosios situacijos atveju taikant ne tik tiesioginį ir netiesioginį, bet ir pasidalijamąjį valdymą.

Taikydama tiesioginį valdymą Komisija remia kitus veiksmus, kuriais prisidedama siekiant bendrų Sąjungos politikos tikslų. Šiais veiksmais sudaromos sąlygos teikti prie konkrečių ir skubių poreikių pritaikytą paramą atskiroms valstybėms narėms (pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju), remti tarptautinius tinklus ir veiklą, išbandyti naujovišką veiklą, kurios mastą galima išplėsti pagal nacionalines programas, ir aprėpiami visos Sąjungos interesus atitinkantys tyrimai (Sąjungos veiksmams).

Taikydamas netiesioginį valdymą fondas išlaiko galimybę konkrečiais tikslais deleguoti biudžeto įgyvendinimo užduotis, be kita ko, tarptautinėms organizacijoms ir vidaus reikalų agentūroms.

Atsižvelgiant į skirtingus tikslus ir poreikius, siūloma fondo teminė priemonė, kuria siekiama išsaugoti nacionalinių programų finansavimo daugiamečio paskirstymo nuspėjamumo ir periodiško finansavimo skyrimo didelę pridėtinę Sąjungos vertę turintiems veiksams pusiausvyrą. Teminė priemonė bus naudojama konkreitiems veiksams valstybėse narėse ir tarp jų, Sąjungos veiksams, pagalbai

ekstremaliosios situacijos atveju. Ja bus užtikrinama, kad lėšos būtų skiriamos ir perskirstomos pirmiau išvardytiems skirtingiems valdymo būdams remiantis dvejų metų programavimo ciklu.

Pasidalijamojo valdymo mokėjimų sąlygos aprašytos BNR pasiūlymo projekte, kuriame nustatytas metinis išankstinis finansavimas ir vėlesni ne daugiau kaip keturi tarpiniai mokėjimai vienai programai per metus, remiantis valstybių narių per ataskaitinius metus pateiktomis mokėjimo paraiškomis. Kaip ir pagal BNR pasiūlymo projektą, išankstinio finansavimo suma nustatoma galutiniais programų finansinės apskaitos metais.

Kontrolės strategija bus grindžiama naujuoju Finansiniu reglamentu ir Bendrųjų nuostatų reglamentu. Naujajame Finansiniame reglamente ir BNR pasiūlymo projekte turi būti pratęsiamas supaprastintų dotacijų mokėjimo formų, tokių kaip vienkartinės išmokos, fiksuotosios normos ir vieneto įkainiai, taikymas. Juose taip pat įvedamos naujos mokėjimo formos, grindžiamos pasiektais rezultatais, o ne sąnaudomis. Paramos gavėjai galės gauti fiksuotą pinigų sumą, jei įrodys, kad buvo įvykdyti tam tikri veiksmai, tokie kaip surengtas mokymas ar suteikta humanitarinė pagalba. Taip tikimasi supaprastinti kontrolės našą ir paramos gavėjų, ir valstybių narių lygmeniu (pvz., išlaidų sąskaitų ir čekių tikrinimą).

Dėl pasidalijamojo valdymo BNR pasiūlymo projekte remiamasi 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui sukurta valdymo ir kontrolės strategija, bet įvedama priemonių, kuriomis siekiama supaprastinti įgyvendinimą ir sumažinti kontrolės našą tiek paramos gavėjų, tiek valstybių narių lygmeniu. Be kita ko, nustatytos šios naujovės:

- panaikinama paskyrimo procedūra (tai turėtų sudaryti galimybę paspartinti programų įgyvendinimą);
- valdymo patikrinimai (administraciniai patikrinimai ir patikrinimai vietoje), kuriuos vadovaujančioji institucija turi atlikti atsižvelgdama į riziką (palyginti su 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu reikalinga 100 proc. administracine kontrole). Be to, tam tikromis sąlygomis vadovaujančiosios institucijos gali taikyti proporcingus kontrolės susitarimus pagal nacionalines procedūras;
- sąlygos, kuriomis siekiama išvengti kelių to paties veiksmo ir (arba) tų pačių išlaidų auditų.

Programos institucijos pateiks Komisijai tarpinio mokėjimo prašymus, pagrįstus paramos gavėjų patirtomis išlaidomis. BNR pasiūlymo projekte numatyta, kad vadovaujančiosios institucijos gali atlikti valdymo patikrinimus rizikos vertinimo pagrindu, taip pat numatytos specialios kontrolės priemonės (pvz., vadovaujančiosios institucijos patikrinimai vietoje ir audito institucijos veiklos ir (arba) išlaidų auditas), po to, kai Komisijai deklaruojamos susijusios išlaidos tarpinio mokėjimo prašymuose. Siekiant sumažinti riziką, kad bus kompensuojamos netinkamos finansuoti išlaidos, BNR projekte numatoma nustatyti didžiausius 90 proc. Komisijos tarpinius mokėjimus, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu atlikta tik dalis nacionalinės kontrolės priemonių. Komisija likutį išmokės po metinio sąskaitų patvirtinimo, iš programos institucijų gavusi patikinimo dokumentų rinkinį. Dėl bet kokių pažeidimų,

kuriuos nustatė Komisija arba Europos Audito Rūmai po metinio patikinimo dokumentų rinkinio perdavimo, gali būti atliekama grynoji finansinė pataisa.

Pagal teminę priemonę taikant **tiesioginį valdymą** įgyvendinamos dalies valdymo ir kontrolės sistema bus grindžiama 2014–2020 m. įgyta patirtimi tiek vykdant Sąjungos veiksmus, tiek teikiant pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju. Bus sukurta supaprastinta schema, pagal kurią bus galima greitai išnagrinėti paraiškas dėl finansavimo ir kartu sumažinti klaidų riziką: paraiškas galės teikti tik valstybės narės ir tarptautinės organizacijos, finansavimas bus grindžiamas supaprastintu išlaidų apmokėjimu, bus parengti standartiniai paraiškų dėl finansavimo, susitarimų dėl dotacijų ir (arba) įnašo ir ataskaitų teikimo šablonai, o nuolatinis vertinimo komitetas išnagrinės paraiškas, kai tik jos bus gautos.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

HOME GD, įgyvendindamas savo išlaidų programas, didelės klaidų rizikos nėra patyręs. Tai matyti iš metinių Audito Rūmų ataskaitų, kuriose nenustatyta didelių klaidų.

Taikant pasidalijamojo valdymo principą, bendra rizika, susijusi su dabartinių programų įgyvendinimu, yra susijusi su tuo, kad valstybės narės nepakankamai panaudos fondo lėšas, ir su galimomis klaidomis dėl taisyklių sudėtingumo ir valdymo bei kontrolės sistemų trūkumų. BNR projektu supaprastinama reglamentavimo sistema suderinant įvairių fondų, įgyvendinamų pagal pasidalijamojo valdymo principą, taisykles ir valdymo bei kontrolės sistemas. Pagal jį taip pat supaprastinami kontrolės reikalavimai (pvz., rizika grindžiami valdymo patikrinimai, galimybė taikyti proporcingas kontrolės priemones pagal nacionalines procedūras, audito darbo apribojimai, susiję su laiku ir (arba) konkrečiais veiksmais).

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Komisija teikia ataskaitą dėl kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykio. 2019 m. HOME GD metinėje veiklos ataskaitoje nurodyta, kad šis vertės santykis yra 0,72 proc. atsižvelgiant į pasidalijamąjį valdymą, 1,31 proc. – atsižvelgiant į dotacijas tiesioginiam valdymui ir 6,05 proc. – atsižvelgiant į viešuosius pirkimus, kuriems taikomas tiesioginis valdymas. Pasidalijamojo valdymo atveju tikėtina, kad padidėjus programų įgyvendinimo veiksmingumui ir išaugus mokėjimams valstybės narėms ši procentinė dalis ilgainiui mažės.

Tikimasi, kad BNR projekte pateikiamas rizika grindžiamas valdymo ir kontrolės metodas bei sustiprinta paskata taikyti supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarką dar labiau sumažins kontrolės išlaidas valstybės narėms.

2019 m. metinėje veiklos ataskaitoje nurodytas PMIF ir VSF nacionalinių programų bendras likutinės klaidos lygis 1,57 proc., o bendras su moksliniais tyrimais nesusijusių tiesioginio valdymo dotacijų likutinės klaidos lygis – 4,11 proc.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

HOME GD toliau taikys savo Kovos su sukčiavimu strategiją, vadovaudamasis Komisijos kovos su sukčiavimu strategija (KKSS), kad, be kita ko, būtų užtikrinta su Komisijos strategija visapusiškai suderinta vidaus kovos su sukčiavimu kontrolė ir kad sukčiavimo rizikos valdymo metodas leistų nustatyti sukčiavimo rizikos sritis ir tinkamus sprendimo būdus.

Taikant pasidalijamąjį valdymą valstybės narės užtikrina Komisijai pateiktoje savo ataskaitoje įtrauktų išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą. Šiomis aplinkybėmis valstybės narės imasi visų reikiamų veiksmų, kad užkirstų kelią pažeidimams, juos nustatytų ir ištaisytų. Kaip ir pagal dabartinį 2014–2020 m. programavimo ciklą valstybės narės įpareigojamos įdiegti pažeidimų nustatymo ir kovos su sukčiavimu procedūras kartu taikant konkretų Komisijos deleguotąjį reglamentą dėl pranešimo apie pažeidimus. Valstybės narės ir toliau privalės taikyti kovos su sukčiavimu priemones ir principus.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis

(1) Naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	5 išlaidų kategorija. Atsparumas, saugumas ir gynyba	DA / NDA ⁴²	ELPA šalių ⁴³	valstybių kandidačių ⁴⁴	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
5	12.02.01 – Vidaus saugumo fondas	DA	NE	NE	TAIP	NE
5	12 01 01 – Vidaus saugumo fondo rėmimo išlaidos	NDA	NE	NE	TAIP	NE

Pastaba.

Reikėtų pažymėti, kad pagal pasiūlymą prašomi veiklos asignavimai yra įtraukti į asignavimus, jau numatytus finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje, kuria grindžiamas ISF reglamentas.

Pagal šį pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto prašoma papildomų žmogiškųjų išteklių.

⁴² DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁴³ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁴⁴ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	5	Atsparumas, saugumas ir gynyba
--	----------	---------------------------------------

Migracijos ir vidaus reikalų GD			2021 m	2022 m	2023 m	2024 m	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
• Veiklos asignavimai											
Biudžeto eilutė 12 02 01. Vidaus saugumo fondas	Įsipareigojimai	(1a)	0,124	4,348	5,570	6,720	7,020	7,020	7,020		37,822
	Mokėjimai	(2a)	0,540	4,323	5,357	5,403	5,403	5,403	5,403	5,989	37,822
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ⁴⁵											
Biudžeto eilutė		(3)									
IŠ VISO asignavimų	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	0,124	4,348	5,570	6,720	7,020	7,020	7,020		37,822

⁴⁵ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

HOME GD	Mokėjimai	= 2a + 2b +3	0,540	4,323	5,357	5,403	5,403	5,403	5,403	5,989	37,822
---------	-----------	------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Išipareigojimai	(4)									
	Mokėjimai	(5)									
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		(6)									
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Išipareigojimai	= 4 + 6	0,124	4,348	5,570	6,720	7,020	7,020	7,020		37,822
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,540	4,323	5,357	5,403	5,403	5,403	5,403	5,989	37,822

Jei pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms veiklos išlaidų kategorijoms, pakartokite pirmiau pateiktą dalį:

• IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Išipareigojimai	(4)									
	Mokėjimai	(5)									
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		(6)									
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–6 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS (Orientacinė suma)	Išipareigojimai	= 4 + 6	0,124	4,348	5,570	6,720	7,020	7,020	7,020		37,822
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,540	4,323	5,357	5,403	5,403	5,403	5,403	5,989	37,822

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta [finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede](#) (Vidaus taisyklių V priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m	2022 m	2023 m	2024 m	2025 m	2026 m	2027 m	IŠ VISO
		.	.	.	.	.	.	.	
Migracijos ir vidaus reikalų GD									
• Žmogiškieji ištekliai		0,152	0,228	0,499	0,813	0,932	0,932	0,932	4,488
• Kitos administracinės išlaidos		0,033	0,085	0,109	0,109	0,109	0,109	0,109	0,663
IŠ VISO HOME GD	Asignavimai	0,185	0,313	0,608	0,922	1,041	1,041	1,041	5,151

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,185	0,313	0,608	0,922	1,041	1,041	1,041	5,151
---	---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m	2022 m	2023 m	2024 m	2025 m	2026 m	2027 m	Po 2027 m.	IŠ VISO
		.	.	.	.	.	.	.		
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	0,309	4,661	6,178	7,642	8,061	8,061	8,061	-	42,973
	Mokėjimai	0,725	4,636	5,965	6,325	6,444	6,444	6,444	5,989	42,973

3.2.2. *Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas*

Išsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓			2021 metai		2022 metai		2023 metai		2024 metai		2025 metai		2026 metai		2027 metai		IŠ VISO	
	Rūšis	Vidutinė sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos
1 KONKRETUS TIKSLAS. Komisijos parama kompetentingoms institucijoms ir ypatingos svarbos subjektams																		
Atliktas darbas	Zinių ir paramos pajėgumų plėtojimas ir išlaikymas					2,000		2,000				2,000		2,000		2,000		12,000
Atliktas darbas	Parama kompetentingoms institucijoms skatinant keistis geriausia patirtimi bei informacija, atliekant rizikos vertinimus (finansinės išlaidos aptariamose toliau išvardytuose tyrimuose) ir atliekant užduočių vertinimus (Finansinės išlaidos aptariamose toliau išvardytuose tyrimuose)																	
Atliktas darbas	Parama kompetentingoms institucijoms ir ypatingos svarbos subjektams (t. y. operatoriams) rengiant rekomendacinę medžiagą ir metodiką, remiant pratybų, kurių metu tikruoju laiku imituojami incidentų scenarijai, organizavimą, rengiant mokymą					0,500		0,850		1,200		1,500		1,500		1,500		7,050
Atliktas darbas	Projektai įvairiomis temomis, susijusiomis su pirmiau minėta paramos veikla (rizikos vertinimo metodika, incidentų scenarijų imitavimas tikruoju laiku, mokymai ir pan.)	0,400			3	1,200	5	2,000	7	2,800		2,800	7	2,800	7		36	14,400
Atliktas darbas	Tyrimai (rizikos vertinimai) ir konsultacijos (susijusios su Direktyvos įgyvendinimu)	0,100			4	0,400	4	0,400	4	0,400	4	0,400	4	0,400	4	0,400	24	2,400
Atliktas darbas	Kiti susitikimai, konferencija	0,031			0,124	8	0,248	8	0,248	8	0,248	8	0,248	8	0,248	8	52	1,612
1 konkretaus tikslo tarpinė suma					0,124		4,348		5,498		6,648		6,948		6,948		6,948	37,462
2 KONKRETUS TIKSLAS. Patariamiosios grupės atsparumo klausimais																		

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniam asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	0,152	0,228	0,499	0,813	0,932	0,932	0,932	4,488
Kitos administracinės išlaidos	0,033	0,085	0,109	0,109	0,109	0,109	0,109	0,663
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,185	0,313	0,608	0,922	1,041	1,041	1,041	5,188

Neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ⁴⁶								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

⁴⁶ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos								
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								

IŠ VISO	0,185	0,313	0,608	0,922	1,041	1,041	1,041	5,188
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 m.	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	1	2	4	5	5	5	5
XX 01 01 02 (Delegacijos)							
XX 01 05 01/11/21 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 01/11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)⁴⁷							
20 02 01 03 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)			1	2	2	2	2
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT ir JPD atstovybėse)							
XX 01 04 yy⁴⁸	– būstinėje						
	– delegacijose						
XX 01 05 02/12/22 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 02/12 (CA, SNE, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)							
IŠ VISO	1	2	5	7	7	7	7

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁴⁷ CA – sutartininkas („Contract Staff“); LA – vietinis darbuotojas („Local Staff“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“); JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

⁴⁸ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Pasiūlyme daroma prielaida dėl 4 AD ir 1 AST, skirtų direktyvos įgyvendinimui Komisijoje, iš kurių 1 AD jau įdarbintas, o likę etato ekvivalentai sudaro papildomus žmogiškuosius išteklius, kurie turės būti įdarbinti. Pagal įdarbinimo planą numatyta: 2022 m.: +1 AD: politikos pareigūnas, atsakingas už žinių pajėgumų kūrimą ir paramos veiklą 2023 m.: +1 AD (politikos pareigūnas, atsakingas už patariamąsias grupes), 1 AST (Patariamųjų grupių atsparumo klausimais padėjėjas) 2024 m.: +1 AD (politikos pareigūnas, padedantis vykdyti veiklą institucijoms ir operatoriams)
Išorės darbuotojai	Pasiūlyme daroma prielaida dėl 2 SNE, skirtų direktyvos įgyvendinimui Komisijoje. Pagal įdarbinimo planą numatyta: 2023 m.: + 1 SNE (ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo ekspertas, padedantis vykdyti veiklą institucijoms ir operatoriams) 2024 m.: + 1 SNE (ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo ekspertas, padedantis vykdyti veiklą institucijoms ir operatoriams)

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymu (iniciatyva):

- ☒ Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Veiklos išlaidos įtrauktos į VSF pagal 2021–2027 m. DFP.

- ☐ Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes bei sumas ir pasiūlytas naudoti priemones.

- ☐ Reikia persvarstyti DFP.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlymu (iniciatyva):

- ☒ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ⁴⁹	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

⁴⁹ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pvz., 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

☐ nuosaviems ištekliams

☐ kitoms pajamoms

Nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁵⁰						
		N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
..... straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

[...]

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

[...]

⁵⁰

Tradicioniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.